

Megrendítő tragédia az ujaradi báró Nopcsa-családban

Tiszteletet a törvénynek!

Ami Tordán történt a városi tanácsválasztáson, alkalmas arra, hogy minden elfogulatlan romániai állampolgár élénk visszatetszését váltsa ki. Egy politikai esemény alkalmából felelőtlen elemek összefogtak azzal a céllal, hogy lenémítsák és hogy megakadályozzák az ottani magyar népkisebbséget az alkotmányban biztosított választói jogainak szabad gyakorlásában. Hogy ez a szándék nem sikerült, azért az érdem egyesegyedül a tordai magyarság öntudatos összetartását illeti. A tordai magyar községi választópolgárok a viharos tüntetések, a tetteles inzultusok, a rombolások és egyéb más terrorisztikus akciók ellenére sem riadtak vissza attól, hogy Isten és ember előtt érvényt szerezzenek állampolgári jogaiknak és leadják szavazataik nagy részét azokra a férfiakra, akiket az ottani magyarság tömegeihez az érdek, a közmegegyezés és tisztelet elszakíthatatlan szálak kötnék.

A nyers erőszak és a terror öklei először mutakoztak újra Tordán azóta, hogy Erdély népe átesett a nagy államátalakulások krízis-teljes történelmi periódusán. A szenvedély fekevesztett megnyilatkozásait akkor pszichológiailag némiképpen indokolták tették a háborús napok felzabáló idegfejlődés, a fegyverek által alátámasztott nemzetiségi surlódások és azok a túlnyomórészt személyi ellentétek, amelyek régtől fogva, minden városban és faluban ott lappangtak, levezető utra, ki-robbanási nyílásra várva. A világ azonban lassan-lassan magához tért a háborús ideológiák lidércnyomásai alól és a kialakuló új államkeretek között az egyén újra elfoglalta polgári munkahelyét.

A békeszerződések köz- és magánjogi vonatkozásai véglegesen és egyforma mértékkel látszólag rendezni minden egyes új állam minden egyes polgárának jogait és kötelezettségeit. A közigazgatás kiépítette a maga hálózatát és megindult mindenfelé az újjáépítés pszichológiai és technikai nagy munkája. Megindult — de úgy látszik, be nem fejeztetett. Ami Tordán 1933. április hó 23-ikán a városi tanács pótválasztásán történt, az azt jelzi, hogy ahogyan a technikai újjáépítés célkitűzései: mindeddig, az elmúlt tizenöt év alatt nem sikerült százszázalékosan, zökkenők nélkül megvalósítani, úgy alapvető hiányai maradtak a lelki „Aufbau“-nak is. Hiányok, amelyek kezdetben Tordán talán csak láthatatlan repedések voltak, hogy aztán az idő tovább mélyítse, tovább feszítse egymástól az egymásratalalt, egymás mellé rendelt falakat.

Kétségkívül súlyos felelősség hárul a tordai hatóságokra azokért a megdöbbentő eseményekért, amelyek alkotmányos jogaik gyakorlása közben a magyar választópolgárok személyeit és sokuknak vagyonát követelték vandál szenvedélyességének áldozatául. A hatóságok kötelessége, hogy a rendre s ezen belül minden egyes állampolgár testi és vagyoni sérthetlenségére felügyeljenek. Mivel ez nem történt meg, — amin a történetek mutatják, — úgy nemcsak a magyar népkisebbségi tömegek, hanem az ország egész felháborodott közvéleménye követeli a mulasztók példaadó megbüntetését. Egy jogállam sem tűrheti, hogy határain belül nemzetiségi kisebbségeit a nyílt uccán üldözzék féktelenkedő felelőtlen politikai kortesok és ittas agent provocateurok; mert aki nem tiszteli mások jogait és nem respektálja a fennálló törvénye-

A washingtoni dráma

„A világ legdrámaibb értekezlete“, amelyre Németországot nem hívták meg -- Kanada is letér az aranyalapról -- A fegyverkezés korlátozásának francia feltételei -- Ellentétek a tárgyaló felek között -- Központi világbank problémája

Titulescu válasza az amerikai kormány meghívására

Berlinből jelentik: A német kormány tagjainak körében általános megdöbbenést váltott ki az a tény, hogy a Washingtonban kialakult helyzet következtében Németországot teljesen kihagyták az ott folyó tárgyalásokból. Eppen ezért a kormány elhatározta, hogy Németország haladéktalanul beleavatkozik a washingtoni megbeszélések menetébe, annál is inkább, mert úgy értesült, hogy teljesen ki akarják zárni mindazokból a tárgyalásokból, amelyek a világ gazdasági újjáépítését célozzák. Állítólag a washingtoni tárgyalásokon olyan európai államszövetség készül, amelyből Németország — az előjelekből ítélve — kimaradna.

Tudomásul sem veszik Németország létezését

A világgazdasági konferencia előkészületeire vonatkozó tárgyalások legújabb és legérdekesebb fejleménye, hogy a német kormány — a fentemlítt okok következtében — utasítást adott Schacht Hjalmar dr.-nak, a Birodalmi Bank elnökének; hogy azonnal utazzék Washingtonba és keresse meg az érintkezést Roosevelttel, Herriot és Macdonald miniszterekkel. Az a jelentés, amelyet a német kormány washingtoni követőtől kapott, arról számolt be, hogy Macdonald, Roosevelt és Herriot olyan világgazdasági bizottságot akarnak létesíteni, amely

nemcsak, hogy a német érdekekkel nem számol, de szinte tudomásul sem veszi Németország létezését.

Erre a hírre hívta össze Hitler kancellár a mi-

A dollár árfolyamvesztése nem érinti a lej aranyfedezetét — felemelik az arany árát

A Fehér Házban folytatott tárgyalások során Franciaország nemcsak politikai és katonai biztonságot, hanem azt is kérte, hogy a másik két tárgyaló országnak: Angliának és Amerikának valutája stabilizáltassék. Ezzel szemben Rooseveltnek és Macdonaldnak az az álláspontja, hogy a valuták kérdésében a döntést a londoni konferenciára kell bízni, hogy idő legyen a természetes árfolyami automatikus kialakulására.

Párisból jelentik: Az államtanács foglalkozott az angol-amerikai tárgyalásokkal. Az elnök vezetése alatt összeült államtanács kimondta, hogy nem járul hozzá a frank revíziójához. Csak akkor egvezik bele a fegyverkezés korlátozásába, ha írásbeli garanciát kap-

ket, az hasonló respektust nem követelhet magától szemben sem — másoktól. Ez az út az anarkia felé vezet, ha most a romániai magyarság teljes elégtételt nem kap a brutalitásért és a tettesek el nem veszik megérdemelt büntetésüket. Az állam érdeke az, hogy mindenki egyformán tisztelje és respektálja a törvények

nisztartanácsot, amely Schacht dr. washingtoni utja mellett döntött.

Az a kommuniké, amely Roosevelttel és Macdonald tárgyalásairól számol be, többek között megemlíti azt is, hogy az eddigi eszmecsere során egy központi világbank megteremtéséről, a vámkérdésekről, a valutaproblémáról és a valutakorlátozások megszüntetéséről volt szó. Washingtonba érkezett hírek szerint

Canada kormánya bejelentette, hogy feladja az aranyalapot.

A kormány meg akarja szüntetni az amerikai és a kanadai dollár közti kapcsolatot és a kanadai pénz sorsát az angol fonthoz akarja fűzni.

Herriot, aki az adósságok törlesztésére nézve kész tervvel ment ki Amerikába, igen tartózkodóan és óvatosan nyilatkozik. Az amerikai újságíróknak a legnagyobb jóindulatról és közreműködési készségéről tett említést és sejteti engedte, hogy most épült fel az a színpad, amelyen a világ legdrámaibb nemzetközi értekezlete fog lejátszódni. A francia kormány a köztársasági elnök részvételével minisztertanácsot tartott, amelyen Herriot jelentését vitatták meg. Helytelennek tartja a francia kormány, hogy a háborús adósságok kérdése és a leszerelés problémája között összefüggést teremtsenek. Franciaország a katonai felkészültség csökkentéséhez csak akkor járulhat hozzá, ha írásbeli biztosítékot kap, amelyben érdekeit teljesen garantálják.

Nemzetközi körökben mindjobban biznak abban, hogy a világgazdasági konferenciát — a washingtoni kedvező atmoszféra kialakulása miatt — nem kell elhalasztani.

arra, hogy támadás esetén az USA támogatja Franciaországot.

Bucuresti-i jelentések szerint a Banca Nationala igazgatótanácsa tegnap este ülést tartott, amelyen a legutóbbi nemzetközi pénzügyi eseményeket vitatták meg. Az ülés után kommuniké adtak ki, amely határozottan leszögezi, hogy a dollár árfolyamvesztése a lej aranyfedezetét nem érinti. Az aranytermelés fokozására összeállított bizottság egyébként Lugojeanu kereskedelemügyi miniszter elnökletével összeült. A megbeszélések, amelyekben az ország aranybányáinak képviselői is résztvettek, az arany árának megállapítása körül forogtak. A miniszteriumi bizottság

rendelkezéseit. Aki ezt nem teszi, közvetve az állam ellen tör és annak tekintélyét ássa alá. Ezért szükséges elsősorban is, hogy a kormány energikus kézzel teremtsen tisztá képet Tordán és szerezze meg a törvénynek, ami a törvény — az igazságnak pedig azt, ami az igazság!

FOGPEP B-OXWNE ZAPPAN PUJDER LEGJOBB SAJFERTOTLENTO ELIXR

hosszas vita után elvben hozzájárult a termelt arany árának felemeléséhez.

Titulescu külügyminiszter ma válaszolt az amerikai kormány jegyzékére, amelyben Romániát meghívta a gazdasági világkonferenciát előkészítő értekezletre. A külügyminiszter köszönetet mondott a meghívásért és közölte,

hogyan ezáltal az idő rövidsége miatt nem utazhat ki Amerikába és így Románia képviselővel Cita Davila washingtoni meghatalmazott minisztert bízta meg, akinek felhatalmazást adott, hogy a román álláspontot ismeresse és aki a konferencia határozatait a román kormánnyal közölni fogja.

Asszonyokat és gyermekeket is véresre vertek a tordai terrorcsapatok

Súlyosan inzultáltak egy amerikai állampolgárt és családját — A könnyebben sebesültek elmondják a támadás borzalmas részleteit

Országszerte hatalmas feltűnést és minden létező emberi gondolkozása ember lelkében megdöbbenést, felháborodást keltenek azok a botrányos események, amelyek a tordai választást magyar vérbe fojtották. Tordai tudósítónk utján részletesen beszámoltunk arról, hogy a vasárnap Tordán lefolyt választásokkal kapcsolatban milyen megdöbbentő tettekre ragadtatták magukat azok, akik meg akarták akadályozni, hogy a magyarság gyakorolhassa jogait és kivívja magának az őt megillető alpolgármesteri széket a városvezetésben.

A választási események hatása alatt Torda városa még ma is reszket és háborog. A kereskedések nem nyitottak ki, csukott redőnyök és eltörölt ajtók mutatják, hogy a mindennapi élet Tordán lefékezett, megtorpant és — gyászol. A vidékről beözönlött terror-csapatok még nem hagyták el Tordát s így a kereskedők félték az újabb károktól, amit vagyonban, emberéletben tehetnek.

Már a választói igazolványok kiosztásánál elkezdődtek a visszaélések. A magyar választók egy tekintélyes része sehogysem tudott kapni igazolványt. Azok, akik hozzájuthattak, csak tírelmes állodgalás árán, személyes közbenjárásra szerezhették meg.

Az Iparos-egyletben lefolyt barbár támadás áldozatai közül azok, akik könnyebben sebesültek, az alábbiakban adják elő a támadás körülményeit:

— A tömeg hirtelen ránk rontott, nem hagytak időt a menekülésre és rántámadtak, még mielőtt a védekezésre csak gondolhattunk volna. Súlyosan megsebesültek: Méhes Sándor, Kubaszek Károly és Zabolai Ferenc, akinek a szemét ütötték ki. Mi többiek az ülegek

zápóra közben ragadtuk ki magunkat a feldühödött tömegekből. Kabát, kalap elmaradt rólunk... Ezeket aztán a tüntetők összeszedték és elvitték a pénztárban lévő néhány ezer lejjelel együtt.

Nagy mebotránkozást keltett Tordán egy Perl nevű amerikai polgárnak és családjának inzultálása is. Az amerikai család tordai rokonok látogatására jött haza az elmúlt napokban s egyiküket sem érdekelte a választás. A kérdéses időpontban azonban a választóhelyiség előtt vitt el utjuk s a nekivadott tüntetők egyiküket sem kimélték s úgy Perlt, mint

Az aradi villanygyár olcsóbb ajánlatot tett a városnak

Dr. Botioc polgármester és Mateescu villanygyári vezérigazgató tárgyalásainak eredménye — A város vezetőségének feltételei

A város permanens bizottsága mai ülésén foglalkozott a villanygyárak kérdésével. Az ezzel kapcsolatos határozatot a város vezetősége a tanács plénuma elé terjeszti, amely véglegesen dönt afölött, hogy a város ebben az ügyben milyen álláspontot foglaljon el. Azokon a tanácskozáson, amelyek az elmúlt napokban Botioc Elek dr. polgármester és Mateescu István villanygyári vezérigazgató között folytak le, a polgármester a villanygyár által felajánlott egységár további csökkentését kérte. Az erre vonatkozó választ a villanygyár ma juttatta el a város vezetőségéhez. Eszerint a villanygyár hajlandó újabb engedményt tenni, amennyiben az egységárat 14 lej helyett 13.70 lejben állapítaná meg.

feleségét és gyermekét véresre verték. A veredések folyamán egyébként nemcsak Perlnét, hanem több tordai asszonyt és gyermeket is bántalmazták az elvakult terror-csapatok. A választások végleges eredménye a következő: román blokk: 1499, Magyar Párt 746, kommunisták 265, polgári demokrata-párt 84. Ez a választási eredmény azonban nem érvényes és bizonyosra vehető, hogy az illetékes körök intézkedése folytán az újonnan — felháborító körülmények között — megválasztott tordai városi tanács egyáltalában nem is fog összeülni.

Megindul a hivatalos vizsgálat

A tordai események ügyében a Magyar Párt tiltakozó irattal fordult a belügyminiszterhez, ahová Gál Miklós, a tordai Magyar Párt elnöke, már táviratban részletes jelentést tett a rombolásokról. Chemianu prefektus sajnálkozását fejezte ki a történetek felett és kijelentette, hogy

minden román ember elítéli az excessust.

A román listák vezetői távol állottak a tüntésektől. Hansel dr. tordai rendőrfőnök azzal védekezik, hogy mindössze 32 rendőre van, amellyel nem szállhatott szembe a felzúgott tömeggel. Egyébként is a rend fenntartása a választási elnök hatáskörébe tartozott a választás napján, viszont a választási elnök azt mondja, hogy a rendőrség feladata volt a rendfenntartás. A felelősség kérdését

a már megindult vizsgálat fogja tisztázni.

Ugyanakkor azonban a következő feltételeket köti ki:

1. Ismerje el a város, hogy a villanyáram alapára az újabb engedmény ellenére 15.50 lej marad, amennyi régen is volt.

2. A város jóváhagyja azoknak a tarifáknak az életbeléptetését, amelyeket a villanyüzemek, már eljuttattak a fogyasztókhoz.

Ezzel szemben a villanygyár garantálja, hogy:

a) Azok, akik a villanygyár ajánlatát elfogadják, attól a naptól számítva, amikor ebbeli szándékukat nyilvánítják, december 31-ig az elfogyasztott villanyáramért 13.70 lej fizetnek. Azokat, akiknek beleegyező válasza késik, a villanygyár szintén besorozza azon fogyasztói közé, akikkel a megegyezés létrejött, de ezek a 13.70 lejes tarifát csak július elsejétől élvezik.

b) A villanygyár nem emel kifogást az ellen, hogy a magánosok a villanyáramon kívül más fényforrást is használnak. Azokat a kereskedőket, vendéglősöket és kávéháztulajdonosokat azonban, akik más fényforrást is igénybe vesznek, nem részesíti az új tarifa kedvezményében és ezeknek továbbra is 15.50 lej kell a villanyáramért fizetniük.

A villanygyár indítványát Sincai Jenő mérnök terjesztette elő és afölött széleskörű vita indult meg. A permanens választmány határozatát Botioc dr. polgármester végül is abban foglalta össze, hogy a 13.70 lejes tarifát elfogadja, azonban minden feltétel nélkül. Az új megállapodás a megkötött egyezségeket nem érintheti. Az új tarifát április elsejei hatállyal kell életbeléptetni és a villanygyár vezetőségének 15 napon belül nyilatkoznia kell afölött, hogy magáévá teszi-e a város álláspontját. A villanyüzemek által szétküldött megegyezési blankettákat eddig az időpontig nem kell kitölteni.

Károly király Belgrádba utazik

Titulescu királyi kihallgatáson. A kisantant prágai konferenciája

Bucurestiből jelentik: Károly király május 25-én utazik Belgrádba, hogy visszaadja Sándor szerb király sinai látogatását. A király kíséretében Mihály nagyvajda, Titulescu külügyminiszter, Samsonovici hadügyminiszter, Hasievič udvari marsall, Starcea ezredes szárnységéd, Puiu Dumitrescu személyi titkár utaznak Belgrádba. A király az utat Turnu-Severinig vasuton teszi meg, itt átszáll a Stefan Cel Mare yachtra. A király négy napig marad Jugoszláviában és ezalatt több kiránduláson is részt vesz a megállapított utiterv szerint. Az udvari vonaton és a yachton utazik a Sándor jugoszláv király tulajdonát képező 9-es vadászrezd tisztii küldöttsége is.

Titulescu külügyminiszter egyébként ma kihallgatáson jelent meg a király előtt, akinek részletesen beszámolt külföldi tárgyalásairól. Titulescu csak néhány napig marad az or-

szágban, azután újból külföldre utazik, valószínűleg Londonba. A kisantant prágai konferenciájának idejét most már véglegesen május 15. és 20. közötti időben állapították meg. Seba bucaresti-i csehszlovák követ ma hosszabb megbeszélést folytatott Savel Radulescu külügyi államtitkárrel, majd Titulescu külügyminiszterrel a prágai tanácskozáson szóba kerülő tárgysorozatra vonatkozólag.

Lugojeanu ipar- és kereskedelemügyi miniszter tudvalegőleg nászutra külföldre utazott. Távollétében Vidá-Vod Sándor dr. miniszterelnök látja el helyettesítését, ami nagy feltűnést okozott, mert a politikai körök Hatiegan Emilnek várták ezt a megbízást, aki már egy ízben helyettesítette a kereskedelmi minisztert. Ez annál feltűnőbb — írja az Epoca — mert a kormány közeli átalakításáról szóló hírekkel kapcsolatosan éppen arról volt szó, hogy Hatiegan veszi át az ipari és kereskedelmi miniszteri tárcát és Lugojeanu diplomáciai megbízást vállal.

Nopcsa Ferenc báró tragikus halála Bécsben

A báró agyonlőtte titkárát és öngyilkos lett

**A kiváló tudós egyetemi magántanár tragédiájának előzményei --
Amikor a báró Aradon járt -- Gyász az ujaradi Nopcsa-kastélyban
Ejfelután érkezett jelentések rejtélyes színben tüntetik
fel a megdöbbentő tragédiát**

Dübbenetes esemény hírére röpitette ma világra a rádió. A bécsi rendőrség hivatalos jelentése szerint dr. Nopcsa Ferenc bárót, a neves archeológust és Bajazid Elmas Doda nevű albán titkárát ma délelőtt holtan találták a báró bécsi lakásán. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy Nopcsa Ferenc báró előbb agyonlőtte titkárát, majd saját maga ellen fordította a fegyverét. Az ujaradi báró Nopcsa-család legidősebb férfitagjának tragikus halála körülményeiről, valamint az európai hírnevet szerzett tudós életéről az alábbi részletes tudósításunk számol be:

Ma délelőtt dr. Nopcsa Ferenc bárót és titkárát holtan találták a báró bécsi lakásán. A tragédiát a házfelügyelő fedezte fel, aki a délelőtti órákban bement a báró lakásába, ahol az egyik szobában egy

karosszéknél ülve, lött sebbel, holtan találták dr. Nopcsa Ferenc bárót, míg a szomszéd szobában a báró titkára feküdt hatalmas vértócsa közepén, szintén holtan.

Azonnal értesítették a bécsi rendőrséget, amely kiszállt a helyszínre. A vizsgálat során megállapították, hogy dr. Nopcsa Ferenc báró először titkárát lőtte agyon, majd áment a szomszédos szobába, ahol helyet foglalt egy karosszéknél és önmaga ellen irányította a fegyvert. Az íróasztalon levelet találtak, melyben a báró röviden közölte a rendőrséggel, hogy tettét súlyos idegbaja miatt követte el. Titkárára vonatkozólag az alábbiakban ad felvilágosítást:

„Hüségese titkáromat és kísérőmet nem akarom hátrahagyni s ezzel kitenni a nyomorúságnak, inkább őt is magammal viszem. Dr. báró Nopcsa Ferenc.”

Dr. Nopcsa Ferenc báró az osztrák tudományos körök tekintélyes egyénisége, a földrajzi társaság tagja 56 éves volt. Tudományos kutatásokkal foglalkozott és e téren jelentős, szép eredményeket is ért el. A háboru előtt huzamosabb ideig tartózkodott Albániában, ahol őskori leletek után kutatott. Albániából hozta magával titkárát is, aki haláláig kitartott mellette.

Gyász az ujaradi kastélyban

Eddig tart a bécsi híradás, azonban Nopcsa Ferenc báró, az ujaradi kastély idős urnőjének egyetlen fia, tragikus, végzetes tettével különösen Aradon, most az események előterébe került és gyászba borította az ujaradi uradalmat. Mindenkit, aki ott él s aki ismerte a zárkózott tudóst, az őskori leletek között, a múlt árnyékában élt kutatót, vagy a fiatal, tanulmányzó Ferit bárót, mélységesen megdöbbentett ez a tragédia, amely ott lebeg az alkonyi homályába burkolt kastély épülete felett.

Ahogy autón megérkezünk az ujaradi kastély épülete elé, a hallgatag épülepszárnyak mintha kísérteties suttogással teltek volna meg. A folyosókon, lépcsőkön az alkonyi homályába burkolt árnyalakok suttognak, szájról-szájra jár a hír: „A Ferenc báró ur...” A bécsi csendes lakásban bekövetkezett megdöbbentő tragédia visszhangja hollywood a kastély néma folyosóin, lezárt termeiben. A kastélyban hamarosan megtudjuk, hogy öt óra után megszólalt a telefon.

A Nopcsa-család bécsi jogtanácsosa izgatott, nyomott hangon kereste a bárókat. Nopcsa Elekné, valamint leánya Pallavicini örgrófné ezidőszert Budapesten tartózkodnak, így a család egyetlen itthon található tagja a fiatal Pallavicini Károly örgróf sietett a telefonhoz.

„Tragikus hírt kell önnek közölnöm örgrófi

ur! — hallotta a vonal másik végéről a bécsi jogtanácsos remegő hangját. — Nagybátyját dr. Nopcsa Ferenc bárót holtan találták a lakásán...”

A fiatal örgróf megrendülve hallotta a gyászhirot, azonban még nem sejtette, hogy milyen tragikus háttérrel van megteremtve a hirtelen elmúlásának. A bécsi jogtanácsos óvatosan közölte vele a tragédia részleteit is.

— A körülmények sajnos nagyon szomorúak... tragikusak... Igen... öngyilkosság... A báró ur önkezével vetett véget életének... Én magával vitte a halálba hüségese albán titkárát is...

Részvételtjes, szinte bocsánatkérő szavak és a bécsi állomás kikapcsolta Ujaradot... Pallavicini Károly örgróf, aki önkéntes évei szolgálja ezidőszert, a kötelesség parancsára a kaszárnyába sietett, előbb azonban megtett minden intézkedést, amit ez

Nopcsa báró Aradon végezte középiskolai tanulmányait

Nopcsa Ferenc báró Szacsalon született s Aradon végezte el középiskolai tanulmányait. A tudomány utáni szomja és tanulási vágya már kora ifjúságában megnyilatkozott, ezért a család úgy határozott, hogy Budapesten, majd Bécsben folytassa tanulmányait. Hosszu évek teltek el a tudomány szolgálatában, beható, komoly tanulmányok, lelkes kutatások, fáradhatatlan tudományos munkában eltöltött éjszék és nappalok érlelték meg báró Nopcsa Ferenc tudását annyira, hogy lassanként

egész Európa tudományos körei ismerték és tisztelték benne a neves archeológust.

Törökországban, Albániában, majd Erdélyben is végzett jelentős kutatásokat és mindegyik tudományos utjáról az őskori leletek, értékes archeológiai műkincsek gazdag gyűjteményével tért vissza. Kincseit, tudományos kutatásainak eredményét, minden esetben Ujaradra szállította s miután ott elrendezte gyűjteményét, csak akkor szállította el annak egy részét Szacsalon, Hátszeg mellett lévő kastélyába, amit apai részről örökölt a körülötte elterült órága, elsőrangú földekkel együtt, vagy Bécsbe, hogy további tanulmányaihoz felhasználja őket. Az ujaradi Nopcsa-kastély jelenleg is szép és értékes gyűjteményét őrzi az őskori leleteknek, állati csontoknak, amelyeket báró Nopcsa Ferenc hordott össze exotikus országok különböző kájairól...

Aradra ism. gyakran ellátogatott, hogy

A tavaszi szízen első nagy filmje:
DOLLY HAAS, WILLY FORST
YO-YO kisasszony
(So ein Müdel vergisst man nicht)
Jön: CORSO!

A SZEPLŐ
a legszebb arcot is esüffé teszi.

Nappal védje

Fényvédő-kenőcs és Fényvédő-puderre!

Éjjel hányalítsa

Fehéritő-kenőccsel.

Dr. med. Laxlój-téle

különleges kozmetikai készítmények

Románában kaphatók ki. árólag: FARKAS ISTVAN „APOLLO” Drogueriájában ORADEA Naponta postai szétküldés utánvétel.

a tragikus, hihetetlen eset megkivánt... Az ujaradi Nopcsa-kastélyba beköltözött a gyász s midőn az alkony leszállt, az esti órákban már lassan elterjedt a községben is a tragikus haláleset híre s minden kis házban igaz részvéttel beszéltek az elköltözött Nopcsa báróról, aki egyetlen fia volt ifj. Nopcsa Elek báró halála óta az idős, sokat szenvedett bárónénak...

A báró Nopcsa-család tagjai

Nopcsa Elek báró, aki atyja nevét viselte, a fiatalabbik volt néhai báró Nopcsa Elek örökös magyar főrendiházi tag két fia közül. A háboru végigküzdötte, majd min kapitány szerelt le. Megnősült, gyermekei is voltak. Néhány évvel a háboru befejezése után, 1921-ben meghalt. Nopcsa Elek báró és felesége, születet Zselinszky Matild grófnő, három gyermeket neveltek fel: leányuk egy Pallavicini örgrófihoz ment nőül, míg legidősebb fiuk, Nopcsa Ferenc báró, magányosan csak a tudományának élt...

Édesanyját, báró Nopcsa Elekét felkereshesse. Ujaradon azonban soha sem tartózkodott huzamosabb ideig, mert tovább utazott szacsali birtokára, amely Hátszeg mellett terült el.

Legutóbb az elmúlt ősszel volt Ujaradon. Édesanyja akkor nem tartózkodott itthon, Ferenc báró azonban egy hétre maradt, mert be akarta várni hazaérkezését. Környezete, amely jól ismerte őt, már akkor észreverte rajta az idegbetegség jeleit. Állandóan leveirt volt, fásultság mutatkozott rajta és nagyfokú idegesség nyilvánult meg minden mozdulátában. *Aradra is átjött több ízben.* Bevásárlásokat eszközölt és szórakozni is próbált, azonban nem sokáig bírta ki az emberek között. Nemsokára továbbutazott szacsali birtokára, ahol két hónapig tartózkodott. Midőn visszautazott Bécsbe, ismét ellátogatott Ujaradra, hogy édesanyjától elvacsuzzék. Talán érezte, hogy nem látja viszont soha többé.

A tudós és sportember

Átutazóban ekkor csak néhány rövid órát töltött az ujaradi kastélyban s ez alatt az idő alatt legtöbbet édesanyja mellett volt, akinek sokat mesélt gyűjteményéről és bécsi életéről. Rövid itt tartózkodása alatt régi bizalmasa, dr. Pictsch Béla felkereste s vele együtt a báró be is jött Aradra.

Megbízható információk szerint nagy csapás érte dr. Nopcsa Ferenc bárót 1926-ban, amikor az agrárreform bevezetésével kisajátították gyönyörű szacsali birtokának legnagyobb részét. Csupán a kastélyt hagyták meg

CORSO-mozgó mai műsora

Két órát nevet

Verebes Ernő kabaréján

Szökik a menyasszony!

Számozott 15, 20 és 25 lejós ujj helyárrakkal

a báró tulajdonában, erdőrésszel és néhány hold harmadrangu földdel. A birtok ettől kezdve majdnem semmit sem jövedelmezett, báró Nopcsa azonban rendezett anyagi viszonyok között élt, mert anyai birtoka a Zselinszky-uradalom egy része szépen jövedelmezett számára. Báró Nopcsa Ferenc haláláig megtartotta magyar állampolgárságát, bár leginkább Bécsben tartózkodott. *Két év előtt még a Magyar Földtani Intézet igazgatója volt*, de lemondott tisztségéről és visszavonult, hogy teljesen kutatásainak szentelhesse minden idejét.

Dr. Nopcsa Ferenc báró nagy kedvelője volt a sportnak. Két év előtt sokat irtak a külföldi lapok Nopcsa báró nagy turájáról, melyet oldalkocsis motorkerékpáron tett meg. A tura teljes három hétig tartott. Bejárta egyik katonatiszt barátjával a Balkánt, Dalmáciát, Albániát, Törökországon keresztül vitt utuk és Nopcsa Ferenc báró óriási kerülőt tett hazatérte előtt, hogy édesanyját láthassa, eljött Ujaradra motorkerékpáron. Nagyon vidám, kedves látogatás volt, akkor még senki sem sejtette, hogy ez az életvidám sportsman két rövid esztendő alatt idegileg annyira összeroppan, hogy nem tudja elviseini tovább az életet...

Az albán titkár szerepe a tragédiában valami titokzatos, regényes színt nyert.

Az éjszakai órákban érkezett újabb telefonjelentés

Nopcsa Ferenc báró Bécsben, a belváros Singer Strasse 12. számú bérházának III. emeletén bérelt lakást, ahol titkárával együtt lakott. A szomszéd lakóknak feltűnt, hogy a késő délelőtti órák dacára a lakásból senki sem ad életjelet. A házfelügyelőt hívták elő, aki a rendőrségre telefonált s mikor a kerületi kirendeltség emberei felnyitották a báró lakását.

Őt magát a kereveten, titkárát pedig egy karosszékekben tüve, állott halántékkal találták.

A szoba asztalán levél volt a rendőrség számára, amelyben a báró súlyos idegbajával indokolja tettét. Titkárát — írja levelében az öngyilkos báró — magával viszi, nehogy nyomorban kelljen élete hátralevő részét eltölteni. Megvárta, míg titkára elaludt, vele végzetes terveiről semmit sem közölt s csak miután meggyőződött arról, hogy titkára meghalt, azután végzett önmagával. Közli végül, hogy a hagyatékában található minden vagyontárgyat *titkára öccsének hagyományozza, ki albán ember, de budapesti lakos.*

Későbbi jelentés szerint Nopcsa Ferenc báró öngyilkosságát tulajdonképpen gazdasasszonya fedezte fel. Az asszonyt Nopcsa báró délelőtti tíz órára rendelte magához s egy levelet adott át azzal a meghagyással, hogy vigye el azt dr. Ferst Louis bécsi egyetemi tanárhoz, az állattan professzorához. Az egyetem mintegy husz percnyi távolságra van a Stefansplatzra torkolló Singer Strassétól. A gazdasasszony 11 órakor tért vissza az egyetemről, de minthogy gazdája lakásába nem tudott bejutni, a házfelügyelőt hívta, aki felnyitotta a lakást.

A szoba asztalán talált s a rendőrséghez címzett levélben Nopcsa Ferenc báró azt írja, hogy

az öngyilkosságot teljesen felbomlott idegrendszere miatt volt kénytelen elkövetni.

„Titkáromat és régi barátomat: Doda Elmas Bajazid-ot — mondja a levél — ölmében ölttem meg, anélkül, hogy sejtelnem lett volna elhatározott szándékomról. Ezt azért tettem, mert nem akartam, hogy pénz nélkül, nyomorban töltsen el életét, már pedig bizonyos, hogy nélkülem beteg, sokat szenvedett volna. Utolsó kívánságom az, hogy holttestemet égessek el”.

Az öngyilkos Nopcsa Ferenc báró minden évben geológiai kutatásokat végzett és földtani tanulmányutjaira motorkerékpáron ment. Ezt a sportot egyébként is nagy szenvedéllyel üzte. Két évvel ezelőtt egy ilyen utján Erdélyben járt s itt kellemetlen kalandban volt része: *utközben konfliktusa támadt egy hegyi község lakóival, akik megtámadták és inzulálták.*

A báró azóta nem tudta visszanyerni lelki

Nopcsa Ferenc báró nagyon szerette Törökországot és Albániát s legszívesebben ott tartózkodott. Itt találkozott egy Bajazid Elmas Doda nevű fiatalemberrel, aki nagyon ügyesen segédkezett neki gyűjteménye elszállításánál. A fiatalembert mint titkáráját vitte ekkor magával Bécsbe s rajta kívül még két fiatal albánt is szerződtetett, akiket szintén az asztásonál felszínre került értékek osztályozásánál, rendezésénél használt fel. Bajazid Elmas Doda mindvégig bizalmasa maradt a bárónak s talán tudott végzetes tervéről is, a melyhez beleegyezését adta... Hűségesen követte gazdáját sirjába is...

Nopcsa Ferenc báró végtelenül büszke volt arra, hogy több értékes leletet a British-muzeumnak adományozott. A muzeum előkelő helyen állította ki Nopcsa báró ajándékait és gyönyörű elismerő levelet küldött a tudós archeologusnak. Ezt az elismerő levelet Nopcsa Ferenc haláláig gondosan őrizte...

A tragikus véget ért báró gyűjteménye hatalmas értéket képvisel.

Részben az ujaradi kastély, részben a szacsali birtok, de legnagyobb részben a bécsi csendes ház falai őrzik a nagyértékű gyűjteményt, dr. Nopcsa Ferenc báró életének, munkásságának és az emberiség multjának felkutatásában eltöltött hosszú éveknek dokumentumait...

egyensúlyát. Allandóan szédülései voltak, tériszonyban szenvedett s idegessége olyan mértékben nőtt, hogy fejműtétet kellett végezni rajta. Az operáció folytán látszólag visszanyerte egészségét, sőt kedvenc sportjának, a motorkerékpározásnak is áldozhatott.

Az öngyilkosság az osztrák főváros tudó-

Az albán titkár rejtélyes szerepe a tragédiában

Éjjel 2 órakor érkezett bécsi telefonjelentésünk szerint báró Nopcsa Ferenc halála körülményes helyzet kezd kialakulni. A tragédia körülményének megvizsgálásánál olyan adatok kerültek napvilágra, amelyek mind rejtélyesebbé teszik a titkár, Bajazid Elmas Doda szerepét a tragédiában. Báró Nopcsa Ferencet ugyanis mindenki, aki csak ismerte, rendkívül kedves, lebilincselő módon, sőt uriembernek tartotta, aki tudományos elfoglaltsága dacára is, ha néha társaságban megjelent, nagyon figyelmes, kellemes társalgó volt és igen jól érezte magát az előkelő társadalmi körökben. Bajazid titkárról azonban nem a legkedvezőbb információk vannak forgalomban. A titkár mindenki durva, romlott embernek ismerte, aki — hithű mohamedán léte — nem vetette meg az italt és allandóan a borok élvezetének élt. A báró lakásától nem messze fekvő Diglas-téle vendéglőt tisztelegte meg minden este látogatásával és igen gyakran, csaknem esténként rendszeresen borközi állapotban botorkált haza. Ilyenkor igen heves jelenetek játszódtak le Nopcsa báró és titkára között. Nagyon gyakran voltak differenciák a pénzkérdés miatt is, miután Bajazid allandóan s egyre nagyobb pénzüsségeket követelt Nopcsa bárótól, akinek jószívűségét teljesen a maga céljaira használta ki. Ezek a jelenetek nagyon megviselték az egyetemi magántanár gyenge idegrendszerét. Nem lehetetlen, hogy ilyen heves jelenet közben dördültek el a halálhozó lövések báró Nopcsa bécsi otthonában...

Az aradi Munkakamara alakuló közgyűlését

május 1-én tartják meg a városházán

Az aradi munkakamarai választásra vonatkozó összes iratokat a temesvári ítéltáblához terjesztették fel, ahol az iratokat átvizsgálják és ha megállapítják, hogy a választás szabályszerűen folyt le, jóváhagyják a munkakamarai választást.

Miután a választás ellen egyetlen felebbeszét sem nyújtottak be, a permanens-bizottság vezetője megtette az intézkedéseket, a munkakamara alakuló gyűlésének a megtartására.

Az alakuló ülést minden valószínűség szerint, május elsején tartják meg Aradon, a városháza közgyűlési termében.

Az első ülés meghívóját az iratoknak Temesvárról való visszaérkezése után, azonnal szétküldik és minden egyes megválasztott munkakamarai tag megkapja nemcsak az alakuló ülésre vonatkozó dátumértesítést, hanem a részletes programot is.

Ma érkezett meg az aradi iparügyi felügyelőséghez az értesítés, amellyel Blaj Simon helyettes iparügyi felügyelőt, a permanens-bizottság elnökévé nevezik ki. Deldiman Pál eddigi elnököt rendelkezési állományba helyezték.

Budapesti Nemzetközi Vásár

május 6-15.

Több mint ezer gyáros és iparos kiállító. — Tömegárúk — Minőségi cikkek.

Magyar mezőgazdasági exportárúk bemutatója.

Exportüzlet pengő ellenében.

Nagyszabású divatfelvonulások — Kosmetikai kiállítás. — Repülőgép kiállítás. — Bélyegkiállítás és bélyeggyűjtemény. — Telepítési és építkezési kiállítás. — Mintatanya. — Öntözés, fűtés. — Baromfi és apróállat kiállítás. — Boresoport. — Kisipari galéria. — Házipari csoport.

Nagyszabású utazási-, vízum-, szórakozási és gyógyászati kedvezmények a vásárigazolványok alapján május 1-20-ig.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható:

Aradon:

Wagens Lits-Cook

Bulevardul Regina Maria (Minorita-palota).

„Dacia” (Sándor Ferenc)

hiv. menetjegynyirada (Megyei házzal szemben).

mányos köreiben is nagy megdöbbenést keltett. Nopcsa Ferenc báró a hunyadmegyei Szacsal községben született 1877. május 3-án. Geológus és paleontológiai író volt, a Magyar Földtani Intézetnek igazgatója volt, a londoni geologiai társaságnak pedig rendes tagja.

Vagyonának egyetemes örökösül titkárának Budapesten élő öccsét: Doda Elmas Izmail-t nevezte meg.

Esterházy gróf és Watzdorff báró váltóhamisítási pere

ismert magyar arisztokraták váltóinak ügye a bíróság előtt

Budapestről jelentik: Ma megkezdődött az annak idején nagy port felvert Esterházy Tamás gróf és Watzdorff Konrád báró nagyszabású váltóperének fő tárgyalása. Mint ismeretes, ugyanis a gróf több váltón szereplő aláírását nem fogadta el valónak, ezért váltóhamisítás címen indult meg az eljárás a báró ellen. Watzdorff báró kijelentette, hogy a gróf többször zsrált váltót neki, hogy milyen összegekről és mikor, arra nem tud visszaemlékezni, akkoriban tudniillik erősen morfinista volt és szinte egyik napról a másikra nem emlékszik vissza. Esterházy gróf azt vallotta, hogy a báró többször fordult hozzá kölcsönért és ő adott is, meg zsrált váltót is, a váltók néhányszor bírák voltak, amelyeket azzal a hallgatóságos megegyezéssel írt alá, hogy nem szólnak majd magas összegről.

A tárgyalás elnöke ismertette ezután a váltók névsorát, amelyen egy 144 ezer, egy 100 ezer és több 80 és 20 ezer pengős váltó szerepel. A gróf a továbbiak során elmondta, nem bizonyos abban, hogy a báró hamisította a nevet, ő csak azt állítja, hogy a váltókon levő aláírása nem az ő kézígye. Két közelálló férfi, aki ismeri alaposan az írását, találta először gyanusnak az aláírásokat. Az a feltevése, hogy más valakinek állott érdekében hamis váltókat leszámitolnia. A tárgyalás folyik.

HIREK

Greta Garbó nyári lakot épített magának Stockholm mellett

A világhírű filmszínész nő rövidesen visszatér Svédországba, ahonnan nemrég utazott el Kaliforniába

Stockholmból jelentik: Greta Garbó-nak az a szándéka, hogy a stockholmi Archipelag egyik festői szigetén csinos nyári lakot épített magának. Stockholmban élő fivére tárgyalásokat folytat egy Tóro szigetén lévő telek ügyében. A sziget egyike a legszebbeknek, amelyek Észak Velencéje körül elterülnek és mindössze csak egy órányira fekszik a svéd fővárostól. Tóro szigete a nyílt tengeren terül el, finom homok strandja és pompás erdője van. Bár a sziget közel fekszik Stockholmhoz, mégis egészen elkülönült a várostól és megszerzi Gréta Garbónak azt a nyugalmat, amire a nagy filmdiva oly régóta vágyik.

Greta Garbó jelenleg egy svéd hajón utban van Kalifornia felé, de rokonai a svéd fővárosban úgy tudják, hogy a művésznő a legközelebbi időn belül újra visszatér hazájába.

IDÓPROGNÓZIS: Nyugat felől hőemelkedés és szárazabbra forduló idő várható.

Aradvárosi mozik műsora

Előadások: 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: A CSÁSZÁRI UDVAR. Németül beszélő, káprázatos kiállítás, Offenbach-muzsikával kísért látványos operett. **LILIAN HARVEY, CONRAD VEIDT, MADY CHRISTIANS, HEINZ RÜHMANN.** (Ma utoljára). Helyárak: 25, 20 és 15 lej adóval és aviatikai illetékekkel. **SELECT MOZGÓ: PATT és PATACHON, MINT HOLDKÖRÖSÖK.** A nevetetés és kiváló nagymesterei ezzel a filmmel örök hálára kötelezték a közönséget: két hangulatteljes, derűs órával elfeledtetik a világ minden baját. (Premier). Helyárak: 30, 25, 20 és 15 lej, adóval és aviatikai illetékekkel.

A közeli napok programjába beillesztendők a következő filmságerek: **FINOM KIS CSALÁD!** Énekes, zenés bohózat Anny Ondrával a főszerepben. — **A FEHÉR MÉREG,** Hans Albers, Gerda Maurus, Trude von Molo.

— Megkezdődött Aradon a nyugdíjak kiizsgálása. Mint már jelentettük, megkezdődött Aradon az állami nyugdíjak folyósítása. Kedden a nyugdíjas tisztiek, vagy özvegyeik vették fel illetményeiket, szerdától kezdve pedig a polgári nyugdíjasok kerülnek sorra. Figyelmeztetésül közöljük, hogy a nyugdíj-könyveket ne töltsék ki és reggel fél 8-tól d. e. 12-ig jelenjenek meg a pénztárnál.

— **A DOLLÁR HIVATALOS ÁRFOLYAMA.** Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala a dollár hivatalos vételárát 152 leiben, hivatalos eladási árát pedig 167 leiben állapította meg.

— Nagy hóviharak Erdélyben, Erdély számos helyén nagy hóviharak dühöngenek. Főként Brassó, Buhus és Beszterce vidékéről jelentenek erős havazást. Eső majdnem mindenütt esett, azonban az időjárás általában lassan melegedő irányzatot mutat.

— **Fontos tudnivalók a tízszázalékos adókedvezményről.** Az aradi I., II. és III. kerületi adóhivatali főnökök felhívják az adófizetők figyelmét arra, hogy már csak e hó 30-ig vehetik igénybe a tíz százalékos adókedvezményt, amely a folyó év első három hónapjára teljesen kifizetett adóösszeg után jár az adózónak. Aki tehát e hét végéig kiegyenlíti ez év első három hónapjára járó adóját, az mindjárt levonhatja a negyedév adójának tíz százaléka, vagy előirathatja ezt az összeget 1933-34. évi adójának javára.

A nátha hosszantartó és kellemetlen betegség, Anacot pasztilla a legjobb orvosság.

— **Tizenöt napi elzárás Temesváron egy horogkeresztes zászló miatt.** Temesvárról jelentik: Buding Géza temesvári lakos, Hitler kancellári ki nevezése idején érzett nagy lelkesedésében, március 7-én háza fölé kitűzte a horogkeresztes lobogót. Eljárás indult ellene, a temesvári hadbírósg elé került, amely Samboteanu ezredes elnökségével ma hozott ítéletet ellene. Buding Gézát a hadbírósg 15 napi elzárásra és 5000 lej pénzbüntetésre ítélte.

— **A bécsi szociáldemokraták csak zárt üléseket tartanak május elsején.** Bécsből jelentik: A gyűléstilalom ellenére, a szociáldemokraták május elsején nagyszabású tüntető felvonulást határoztak el a Ringen. A rendőrség riadókészültséget határozott már el, azonban felesleges volt, mert a szociáldemokraták is belátták, hogy egy ilyen felvonulás csak a rend megzavarását szolgálja és ezért elhatározták, hogy május elsején csak zárt helyeken tartanak gyűléseket.

— **Befejeződött a Macek-per tárgyalása.** Belgrádból jelentik: A Macek-perben ma kétnapos tárgyalás után váratlanul befejeződött a tárgyalás. Ítélethozatalra azonban nem került sor és ennek dátumát csak később állapítják meg.

— **A tegnapi földrengés rombadöntött egy várost.** Athénből jelentik: A Koss-szigeten pusztított földrengés alkalmával a régi város teljesen rombadönt. Eddig 74 halottat, 400 sebesültet huztak ki a romok alól. Az olasz fennhatóság alatt épült új városrész már kevésbé érezte az elemi pusztítást. A sebesülteket a lenosi és rhodoszi kórházakba szállították.

— **Hölgyeim és Uralmi Felhívjuk** nb. figyelmüket arra, hogy a hirdetett metikai készítmények, Romániában is kaphatók Farkas István Apollo Drogueriájában Oradea.

Dr. med. Laxló

— **Az aradi származású Unger Ernő nagy zenés sikere.** Budapestről jelentik: A „Pesti Hírlap” dalpályázatát Unger Ernő zenefőiskolai tanár nyerte meg, aki Fahu Tamás díjnyertes versére írt kitűnő műdalt. Unger Ernő — mint ismeretes — aradi származású, néhai Unger Mór zenetanár fia.

— **Öngyilkos lett egy budapesti cukrász.** Budapestről jelentik: Tegnap a nagykovácsi erdőben elegáns férfi hulláját találták. Minden jel arra mutatott, hogy a férfi öngyilkosságot követett el. Zsebében Sch. A. monogrammu zsebkendőt találtak. Mára megállapítást nyert, hogy az öngyilkos Schmitt Antal, budapesti Teréz-körúti tekintélyes cukrász, aki bucsuvelében anyagi gondjaira és szembajára vezetett vissza tettének okát.

A buzaszentelés aradi ünnepe

Régi, hagyományos keretek között tartották meg ma reggel az aradi minoriták templomában a buzaszentelés szép ünnepét. A templom már 7 óra előtt megtelt hívőkkel, akik közül igen sokan zöldelő buzakalászokat, a buzavetés korai, fiatal hajtásait tartották kezükben és bensőséges szívvel, őszinte lélekkel imádkoztak az Egek Urához kenyérért... A mindennapi kenyér talán soha sem volt még olyan megbecsült, forrón óhajtott dolog, mint gazdasági válságtól sújtott, nehéz napjainkban s ezért szent Márk napján a falvak, városok templomaiban egyaránt fohászok szálltak az ég felé: „Uram, add meg nekünk a mi mindennapi kenyérünket!”

— **A Gutenberg-dalkör vezetősége értesíti működő tagjait,** hogy a férfikar csütörtökön este 8 órakor dalórát tart a Gutenberg-Ötthonban.

— **Eladják a felsőtemető kidőlt sirköveit.** A város a felsőtemetőben nyolcvanegy kidőlt és összegyűjtött sirkövet a jövőben eladásra bocsátja. Azokat a sirköveket azonban, amelyeket az elhunyt hozzátartozója igazol és magának ismer el, rendelkezésre bocsátják. Ajánlatos tehát az érdekelteknek a sirkötömeget áttekinteni.

Enyhe, vértisztító a jóízű Koprol hashaitó.

— **Hűtlen városi alkalmazottak.** Az aradi vízművek két alkalmazottja, Demján Illés és Timár Mihály, egy értékes tüzscap-felszerelést tulajdonítottak el a városi vízművektől, amelyet az aradi Vatelín-gyárnak adtak el. A gyárnak egy szabályszerű számlát prezentáltak, amelyből az tünt ki, hogy a tüzscap-felszerelést a két munkás vásárolta. A számlát természetesen az eladók hamisították. Az aradi törvényszék kedden tárgyalta a két munkás bűnperét. A tárgyalást vezető elnök megállapította azonban, hogy a városi gépművek vezetősége nem adott be feljelentést a két munkás ellen. Jegesi Károly dr. városi főügyész bejelentette az elnöknek, hogy a városi gépművek azért nem tettek feljelentést, mert közalkalmazottakról lévén szó, a lopás és okmányhamisítás ügye hivatalból üldözendő. A bíróság ezt az álláspontot el is fogadta és a tárgyalásra új tárgyalási napot tűzött ki.

Drága szerelem,

ami negyvenezer lejébe kerül egy aradi ifjunak

Az aradi törvényszék két évvel ezelőtt érdekes bűntudat tárgyalta, amelynek vádlottja Dan György aradi fiatalember. Az ifjú házasságot ígért Bugariu Rózsi aradi leánynak, aki vakon hitt az ígéretben és Danhoz költözött. Az ifjú azonban egy napon szakított a leánnyal, aki házasságjédelgésért és csalásért bünvádi feljelentést adott be Dan György ellen. A törvényszék azonban felmentette a vádlottat, mire a leány negyvenezer lej kártérítés megfizetésére perelte csábítóját. Itt már szerencsésebb volt Bugariu Rózsi, mert a bíróság az összes költségekkel együtt, hatvan ezer lej itélt meg neki. Dan György az aradi törvényszékhez fellebbezte meg a marasztaló ítéletet. A tárgyaláson azonban a törvényszéki bíró megállapította, hogy a fellebbező 180 lejtel kevesebb bélyeget illesztett a periratra. A bíró nem engedte meg Dannak, hogy a hiányzó bélyegjegyeket utólag felragassza a periratra és elutasította a fellebbezést.

A temesvári tábla végső fokkon tegnap ítélte ebben a perben és Dan Györgyöt elurastotta fellebbezésével. Az ítélet ezzel jogerőre emelkedett.

— **Halálozások.** Király Ferenc ny. postafőtiszt, életének 63-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 26-ikán délután 6 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

Hétfőn este elhunyt Aradon Stine Anna aradi urinő, aki hosszas szenvedéseitől váltott meg a halál. Temetése 26-ikán, szerdán lesz a Strada Bratianu 2-4. számú gyász házból.

— **Kihallgatások a Skoda-botrány ügyében.** Bucurestiből jelentik: Bruteanu alezredes, katonai ügyész, ma kihallgatta Serbu alezredést a Zeletzky-ügyben. Serbu azzal védekezett, hogy fellebbvalója, Sicu Popescu tábornok (aki a Zeletzky-ügy miatt öngyilkosságot követett el), mint hadügyminisztériumi államtitkár utasította őt arra, hogy adja át Zeletzkynek a bizalmas rendeletet, amelyet a Skoda-műveknél tartott házkutatás alkalmával megtaláltak. A katonai ügyész hamarosan megállapította, hogy ez a vallomás nem állhat meg, mert a kérdéses okirat később kelt, amikor Sicu Popescu már nem volt államtitkár. Bruteanu katonai ügyész kihallgatta Ghirghiu kapitányt is, aki szintén azzal védekezett, hogy felettesei utasítására cselekedett, amikor az iratokat továbbította.

— **Szép Ernő „Az egyszerű királyfi” aradi előadásán.** Az aradi Városi Színház e heti kulturális jelentőségű eseménye: „Az egyszerű királyfi” előadása városszerte felkeltette a közönség minden rétegének érdeklődését. A színház elővételi jegypénztárát naponta tömegesen keresik fel, úgy, hogy jegyek már csak korlátozott számban kaphatók. Az aradi magyar ifjúság „Az egyszerű királyfi” előadására meghívta Szép Ernőt, a darab illusztris szerzőjét, akinek érkezését pénteken délre várják. A pénteki bemutató-előadáson jelen lesz Arad magyar társadalmának színe-java, de az olcsó helyárak lehetőséget nyújtanak a legszegényebbeknek is, hogy ezt az érdekes színjátékot megnézzék. Az előkészületek lázasan folynak és minden jel arra mutat, hogy az előadások óriási siker jegyében fognak lezajlani.

— **Visszajön a színház.** Aradváros permanens választmánya ma tárgyalta Szendrey Mihály egy beadványát, amelyben a színigazgató közli, hogy május első napjaiban visszatér Aradra.

— **Az aradi rendőrség erkölcsrendészeti osztálya az elmúlt éjszaka razziaát tartott.** A razzia alkalmával elfogták Pócs Mária, Nagy Anna, Weber Margaréta és Kaitor Erzsébet nevű prostitúáltakat, akik az aradi kórházban orvosi kezelést alant állottak, miután súlyos fertőző betegségben szenvednek. A lelkiismeretlen nők az orvosi kezelés alól megszöktek, most azonban elfogták őket és szigorú őrizet alatt lesznek a kezelés időtartama alatt.

— **Fáj-e a gyomra? Nincsen jó étvágya? Béműködése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Használjon dr. Földes-féle SOLVO pirulát. Egy doboz ára 20 lej. Dr. Földes Béla gyógyszerész.**

Meg akart halni a világosi arzénés mérgekkeverő

Duma Florica érdekes vallomása a vádtanács előtt — Akik még ma is tagadnak —
— Erendelték a vizsgálati fogságot a vádlottak ellen —

Ujabb alaptalan feljelentés Világoson

Az aradi törvényszék vádtanácsa ma délelőtt döntött a világosi mérgekkeverő asszonyok sorsáról: valamennyi arzén-gyilkos vádlottat harminc napos vizsgálati fogságba helyezték. Az aradi törvényszék emeleti folyosóján nagy mozgolódás támadt arra a hírre, hogy a hat arzén-gyilkos asszonyt felszállítják a vádtanács elé. A folyosó megtelt emberekkel, úgy, hogy délelőtt tizenegy órakor valószínű sorfal támadt, amikor két szuronyos fegyőr kilenc asszonyt vitt a folyosó végén lévő tárgyalási terem felé.

A terem zsúfolásig megtelt hallgatósággal. A vádtanács elnöke *Moldovan* Sabin törvényszéki bíró, szavazóbíró *Sulutin* törvényszéki bíró. A vádat *Gitta* főügyész képviselte. A vádlottak padján helyet foglalnak *Duma Florica*, *Borbély Katica*, *Pecican Jánosné*, *Kovács Ilona*, *Todoroi Pálné* és *Sebestyén Jánosné*. A vádirat felolvasásával vette kezdetét a vádtanács tárgyalása.

A kihallgatás során meglepetésszerűen meg lehetett állapítani, hogy a vádlottak beismerő vallomásukat visszavonták.

Duma Florica arra a kérdésre, hogy bünnösnek érzi-e magát, azt felelte:

— *Bevallom, hogy egyetlen egy esetben adtam arzént egy ismerős asszonynak, Todoroinénak. Én azonban abban a tudatban adtam oda az arzént, hogy abból nem származhatik semmi baj.*

Hogyan hitte ezt — kérdezte az elnök. — Ha mérget adott, tudnia kellett, hogy embert akartak vele ölni.

— *Én nem tudtam* — mondta kissé zavartan Duma Florica.

Amikor az elnök arra hívta fel a vádlottat, hogy magyarázza meg szavait, a következőket mondotta:

— *Az elmúlt évben nagyon el voltam keseredve. Meg akartam halni mindenáron. Légy-papírt vásároltam és mérget készítettem magamnak. A mérget be is vettem. Mind megittam az arzénés folyadékot és semmi bajom sem lett. Nem haltam meg. Ezért azt hittem, ha Todoroinénak odaadom az arzénés mérget, nem követek el semmi rosszat, mert magamon tapasztaltam ki, hogy a szer ártatlan.*

— *Todoroiné férje azonban mégis meghalt a méregtől.*

— Ebben a halálesetben én ártatlan vagyok — hangoztatta következetesen Duma Florica.

A vádtanács eirendelte Duma Florica vizsgálati fogságba való helyezését.

Tagadnak a vádlottak

A következő vádlott *Borbély Katica*, akinek Duma Florica harminc lejért arzénmérget adott el, hogy szeretőjét eltegye láb alól.

— *Miért akarta a szeretőjét megölni?* — kérdezte az elnök.

— *Nem akartam, hogy egészen meghaljon* — mondotta zavartan *Borbély Katica*.

Elnök: *Meghalhat valaki részletben is?*

— *Kérem tekintetes törvényszék — mondotta Borbély Katica — a szeretőm nagyon heves, tulerős férfi volt. Én az arzénel csak „le akartam gyengíteni az erejét.” De a mérget egyáltalán nem adtam be neki, hanem eladtam Sebestyén Jánosnének.*

Az elnök ezután *Sebestyén* német szolította, aki tagadta, hogy megmérgezte a férjét.

— *Férjem természetes halállal halt meg* — mondotta zokogva az asszony. — Mindég a legjobb szeretettel gondoltam az uramat, szeretjük egymást.

A többi vádlott is tagadta a gyilkosság vádját. Az egyik vádlott arra kérte a vádtanács elnökét, hogy sürgősen ejtse meg a bencolást, mert akkor kiderül az ártatlansága.

Duma Florica védője, *Gherman Dante dr.*

ügyvéd különben beadványt nyújtott be a törvényszékhez, amelyben azt kéri, hogy a törvényszék rendeljen el vegyvizsgálatot: lehet-e egyáltalán légy-papírból készített mérgekkel halálos hatást elérni. A védő szerint teljesen lehetetlen az ezen a vidéken forgalomban lévő légy-papírból olyan mérget előállítani, amely ölni tudna.

Az aradi törvényszék vádtanácsa végül valamennyi vádlott felett *elrendelte a vizsgálati fogságot.*

Világos község egyébként még mindig annyira az arzénmérgezési esetek hatása alatt áll, hogy szinte naponta újabb mérgezési hírtörő híre jár házról-házra és a névtelen feljelentések egész lavinája indult meg az utóbbi napokban. Mint világosi tudósítónk jelenti, *ma újabb névtelen feljelentés érkezett az ottani csendőrségre.* A feljelentés közli a csendőrséggel, hogy özv. *Bun Gyuláné* menyje, ifjabb özvegy *Bun Gyuláné* arzénal el akarta tenni láb alól. A 82 éves matróznak menyje ellett zöld-babból főzött ebédre főzeléket. Az idős asszony midőn megette a zöldbab-főzeléket, rosszul lett. Ebből a feljelentő arra következtet, hogy a fiatalabb *Bun Gyuláné*, akinek már

A fáradság ismeretlen fogalom

ha a rugalmas, vizhatlan, könnyű és olcsó

PALMA OKMA

tartós talpat tétetteti cipőjére!

terhes volt az öregasszony kiszolgálása, eltartása, meg akart szabadulni anyósától és ezért arzént kevert ételébe. Az öregasszony gyomra azonban nem vette be a mérget s így meg szabadult a haláltól.

Dolgozik a bosszu

A világosi csendőrség beidézte ifjabb *Bun Gyulánét*, akit kihallgattak a feljelentésre vonatkozólag. *Vallomása során kiderült, hogy semmiéle gyanuok nem forog fenn az irányában, mintha meg akarta volna mérgezni anyósát.* Ezt megtudta a fiatalabb *Bun Gyuláné* egyik „jóakarója” és bosszúból, vagy egyéb okokból kifolyólag megtette feljelentését. Az ügyben bevezetett vizsgálat beigazolta, hogy a vád alaptalan volt s ezért ifj. *Bun Gyuláné* ellen beszüntettek minden eljárást. Mindenestre jellemző a világosi arzénmérgezési esetek hatására, hogyha már nincs komolyabb gyanuok, akkor Világoson akadnak, akik gyártanak!...

Aradmegyei malomtulajdonos öt milliós pere a biztosító-társaságok ellen

Tárgyalás a váradai törvényszék előtt — A gyújtogatással vádolt és felmentett *Galló János* köveletése

Emlékezetes az az izgalmas per, amelynek a főszereplője *Galló János* aradmegyei malomtulajdonos volt. A malomtulajdonos ötmillió lejes biztosítást kötött a *Lloyd Roman*, *Steaua Romana* és a *Franco Romana* biztosító társulatokkal. A biztosítás után néhány hónappal a malom és a környező épületek leégtek és a malomtulajdonos követelte a neki járó biztosítási díjat. A biztosító intézetek azonban tűzvizsgálatot rendeltettek el, amelynek alapján az a gyanu merült fel, hogy gyújtogatás történt. Szenzációs fordulatot vett az ügy és *Galló Jánost* letartóztatták gyújtogatás gyanúja miatt.

Az aradi törvényszéki tárgyalásra egész sereg tanu vonult fel a malomtulajdonos mellett és ellene. Voltak olyan tanuk, akik kijelentették, hogy *Galló* régebben beszélt arról, hogy felgyújtja üzemét. A törvényszék a tanuvallomások meghallgatása után *Galló Jánost* három évi fegyházra ítélte el. *Galló János* ügyvédje dr. *Hoffmann Lajos* utján felebbezést jelentett be az ítélet ellen a temesvári Táblához, amely nemsokára főtárgyalást tűzött ki az ügyben.

A főtárgyaláson minden vád megdőlt *Galló János* ellen, kiderült, hogy a legtöbb tanuvallomást elbocsájtott alkalmazottak tették az ügyben és a Tábla felmentette a malomtulajdonost. Az ügyész ekkor a legfelső Semmitőszékhez felebbezett az ügyben, amely jóváhagyta a temesvári Tábla felmentő ítéletét.

Galló János a jogerős felmentő ítélet után követelte a biztosítási társaságoktól a neki járó biztosítási összeget. Az ügy polgári per alakjában folytatódott tovább és a tegnapi napon tárgyalta a nagyváradi törvényszék. *Galló János* képviselőjében dr. *Hoffmann Lajos* ügyvéd jelent meg, míg a biztosító társaságokat *Slatineanu* és *Marinescu* bucaresti-ügyvédek és dr. *Király Endre*, valamint dr. *Major József* képviselték.

Galló János ügyvédje kérte a bíróságot, hogy ítéljék meg részére az ötmillió lejes biztosítási járulékot, miután *Galló szerepe teljesen tisztázódott az ügyben.* Igazolással közölte az ügyvéd a bírósággal, hogy az állítólagos terhelő tanuk ellen az aradi törvényszék hamis tanuzás miatt hivatalból indított eljárást. A biztosító társaságok ügyvédjei hangoztatták, hogy a hamis tanuzás miatt indított eljárások még nincsenek befejezve, tehát se hamisnak, sem pedig semmisnek nem lehet mondani. Kijelentették azonban azt, hogy *Galló* hamis adatokat mondott be akkor, amikor a kötvényeket megcsinálták, ezzel tehát a kötvények értéküket veszítették. A tárgyalás tegnap reggeltől este nyolc óráig tartott, ekkor fejeződtek be az ügyre vonatkozólag elhangzott perbeszédok. A bíróság végre is úgy döntött, hogy az általános érdeklődéssel kísért ügyben május elsején, hétfőn hoz ítéletet.

Emelkedett a Maros

A város megtett minden előkészületet az esetleges veszedelem elhárítására.

A tavaszi esőzések folytán megduzzadt Maros állásáról *Muresan János* városi főmérnök ma tett jelentést a város permanens választmányának. Közölte, hogy a folyamamérnökségi hivattal már néhány nap óta állandó kontaktusban van, tekintettel arra, hogy *Soborsinból* és *Gyulafehérvárról* további nagyobb víznövekedést jeleztek. Tekintve azt, hogy az aradi vízállás túlhaladta a 220 cm.-t, a gázgyárnál levő zsilipeket a városi mérnöki hivatal elzárta. A mikalakai ugynevezett fókazsilipeknél pedig zsákolást alkalmaztak, hogy az emelkedő víz esetleges beáramlását itt megakadályozzák. A Radnai-uti zsilipnél pedig szintén zsákokat helyeztek készenlétbe, hogy további emelkedés esetén kéznél legyenek. *Muresan János* ezenkívül azt kérte, határazza fel a városvezetőség a polgármestert arra, hogy szükség alkalmával egy új mérnököt alkalmazzon és szakmunkásokat vegyen fel. A mérnöki hivatalnál egyébként az esetleges vízemelkedésre teljesen felkészültek.

Öngyilkos lett egy nagyváradi ügyvéd

A váradi Magyar Párt alelnökének bátyja felakasztotta magát

Nagyváradról jelentik: Nagyváradon tegnap délelőtt megdőbönt, tragikus öngyilkosság történt, dr. Thury Károly, dr. Thury Kálmán a Magyar Párt alelnökének bátyja felakasztotta magát. Dr. Thury Károly ügyvédi praxist folytatott, majd az impérium átvétele után felhagyott praxisával. Az idős, 64 éves ügyvéd házának jövedelméből élt szűkösen, öccsével, Lajossal együtt. A tragikus sorsu ügyvéd azonban bármilyen egyszerűen élt anyagi gondokkal küzdött és valószínűleg egy régebbi elhatározását hajtotta tegnap végére. Észrevétlenül kilopódzott lakásából és felment a házban elhelyezett fürdő használaton kívüli gőzkamrájába, ahol szállításra való kötelek lógtak. Nagy önuralommal előkészített mindent az öngyilkossághoz, majd pedig felakasztotta magát. Az öngyilkosságot öccse vette észre, aki keresni kezdte bátyját. A ház személyzetének segítségével együtt hamarosan rátalált dr. Thury Károly holtestére.

Az öngyilkosságról nyomban értesítették dr. Thury Kálmánt, aki bátyját már csak holtan láthatta viszont. Az öngyilkos levelet hagyott hátra, amelyben anyagi gondjaival okolja magát. A Magyar Párt alelnöke kijelentette, hogy noha rossz sorsban éltek, nem lett volna szüksége ennek a végső lépésnek meztelére. A tragikus sorsu ügyvéd halála iránt városszerte nagy részvét nyilvánult meg.

Diftéria-szérumok érkeztek Aradra. Emlékeztet még olvasóink előtt, hogy hónapokkal ezelőtt az aradi városi főorvosi hivatalban feltűnően nagy számú diftéria-megbetegedéseket jelentettek be. Mivel a megbetegedések komoly járvány jellegűt öltöttek magukra, Cucu Vazul dr városi főorvos intézkedett az egészségügyi minisztériumban, hogy Arad számára kellő mennyiségű diftéria elleni szérumot küldjenek. Az egészségügyi minisztérium a városi főorvos megkeresésére meg is tette a szükséges lépéseket a szokott bürokratikus uton, melynek következtében kiutalták az aradi szérum-mennyiséget is. Tízezer gyermek számára érkeztek meg a drága szérum-fiólcskák kedden délután Bucarestből az aradvárosi főorvosi hivatal számára, ahol megállapították, hogy az aradi diftéria-megbetegedések száma azóta örvendően lecsökkent. Ma már diftéria-járványról szó sem lehet Aradon és ezért a főorvosi hivatal — a jövőre gondolva — gondosan elzárta a megüjt — a szükségtelemné vált oltó-anyagot.

A külföldi cigaretták, a dohány, az öngyújtó és a bélyegzetlen kártya miatt óriási összegű bírságokat vetnek ki. Az utóbbi hetekben a bucaresti-i monopolvezérgazgatóság megbízottjai meglepésszerű razzákat tartanak az aradmegyei és a bánáti községekben. Dohány, külföldi cigaretták, bélyegzetlen kártya és öngyújtó után kutatnak. Működésük eredménnyel is járt, mert több községben nagymennyiségű leveles és vágott állapotban levő dohányt találtak elrejtve, s emiatt többszáz ezer lejes bírságokat róttak ki. Ha a büntetési díjat az elítélt nem bírja kifizetni, akkor nyomban bekísérik az illetékes királyi ügyészséghez, amely büntető uton vonja őt felelősségre. Illetékes forrásból szerzett értesülés alapján közöljük, hogy belföldi termelésű dohányt sem otthon tartani, sem forgalomba hozni nem szabad, mert a termelő a legkisebb mennyiséget is köteles beszolgáltatni a dohánybevéltő hivatalhoz. A külföldi cigarettát, a bélyegzetlen kártyát és öngyújtót tilos használni, mert minimálisan 10 ezer lejre büntetik azokat, akiknél kártyát, cigarettát, vagy öngyújtót találnak.

Elhalasztották az 1912-es születésűek sorozását. Az új határidő egyes kerületekként a következőképpen alakult: Május 13-ikán az I. kerület, 14-ikén a II. kerület, 15-én a III. kerület, 16-ikán a harmadik és az V. kerület, 17-ikén a VI. és a VII. kerület, 18-ikán pedig a IV. és VII-ik kerületbeli 1912-ben született ifjak kerülnek a Városháza nagyszobájában működő sorozóbizottság elé.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegezését, és fordítások hitelesítését eszközöl

Mitra I. Sándor, törvényszéki hites magyar-román, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra).

— Csányi Mátvás muzsikája a budapesti stúdióban. A rádióhallgató közönség számára aradi vonatkozású meglepetést készít elő a budapesti stúdió. Szombaton délelőtt, romániai időszámítás szerint 10 óra 15 perckor, értékes program keretében: Solthy zongoraművész, Kunczy Teréz hangversenyének vezetője és Polgár Tibor társaságában, megszólal a mikrofon előtt Galetta Ferenc, az aradi közönség körében is előnyösen ismert bonviván kellemes csengésű hangja. A program aradi vonatkozású száma Csányi Mátvás hatásos, szívhezszóló muzsikájú dala lesz: „Volt egyszer egy öreg bolond...”, amelyet a diadalmassá sikerű, Aradon 25 előadást ért Galetta-Csányi-revü „A szerelem rózsái” keretében Deesy Jenő adott elő néhány év előtt, hatalmas tetszés mellett. A műsor többi száma Kálmán Imre, Bartók, Kodály, Chopin szerzemények lesznek. Aradon bizonyára érdeklődéssel fogják hallgatni a budapesti stúdió szombat délelőtti műsorát.

Idegességét elmulasztja a fürdőjébe tett Velosa pezsgő fenyőtablettá.

— Hat hónapra ítelt aradi betörő. Az Andrássy-tér korzó-oldalán szolgálatot teljesítő rendőr két hónappal ezelőtt rendes körútját végezte. Amikor éjjel után Lengyel Lőrinc butorkereskedő épülete elé érkezett, a pincében gyenge világítást látott. Amikor jobban figyelni kezdett, tompa kopácsolás zaját is hallotta. A rendőr a házmeesterrel együtt óvatosan lement a pincébe, ahol tetten érték egy betörőt, aki a pince mennyezetét bontotta éppen, hogy a bontás fölött lévő üzlethelyiségbe kerülhessen. A rendőr ártalmatlanná tette a betörőt, aki bevallotta, hogy a Modern-áruházba akart betörni. Az aradi törvényszék ma vonta felelősségre a betörőt, akit Princz Péternek hívnak. Princz, aki Aradon pincér volt és villanyszereléssel is foglalkozott, bevallotta a betörést. A törvényszék hat hónapi fogságra ítélte.

Beléptidij: két cent kilónként

A massachusettsi műgyetem diákjai táncmulatságot rendeztek. Beléptidij a hölgyek részére kilónként 2 cent volt. A hál feltűnően gyenge anyagi eredménnyel végződött, ami a karesu, sportoló, sovány nők korában természetes. Milyen óriási anyagi sikere lett volna ennek a bálnak Rubens korában!

— Veszettkutyá garázdálkodása Ségában. A városi állategészségügyi hatóság — mint ismeretes — július hó 23-ig egész Arad területére hivatalos ebzárlatot rendelt el. Erre az intézkedésre az szolgáltatott okot, hogy Aradon még mindig dühöng az állatok között a veszélyes veszedelmes betegség. A mai napon egyszerre két veszettkutyamérési esetet is jelentettek a városi főorvosi hivatalnak, mindkettőt Ségából. Kiss Péter 38 éves napszámot támadta meg egy kóbor farkaskutya és veszedelmesen összeharapdálta a meglepett embert. Valószínűleg ugyanez a kutya támadta meg még előbb Andrei Stefan 18 éves, ugyancsak ségai munkást, akinek kezén-lában ugyancsak komoly sérüléseket okozott. A városi főorvosi hivatal intézkedésére a megharapott embereket még a keddi nap folyamán a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították, mivel megállapítást nyert, hogy a kóbor farkaskutya előrehaladott állapotú veszélyességben szenvedett és az esti órákban szörnyű kínok között ki is halt. Az állategészségügyi hatóságok most razzát tartanak Ségában, mert az a gyanu merült fel, hogy a veszett kutya még több más állatot is megharapott és ezeket megfertőzte ugyancsak a szörnyűséges kórral.

— Az aradi Chevra Kadisa közgyűlése. Az aradi Chevra Kadisa Szentegylet tegnap közgyűlést tartott, amelyen Schütz Henrik dr. védnök elnökölt. Az évi jelentést Raáb Zoltán főtitkár terjesztette elő, ebből derült ki, hogy az egyesületnek a múlt évben 120 ezer lej vesztesége volt. A Szeretetház múlt évi mérlege is veszteséget mutat. A zsidó orvosi ambulatóriumban az elmúlt évben 1200 beteg nyert ingyenes gyógykezelést. A zsidó népkönyvtár működéséhez a Chevra Kadisa 36 ezer lejjel járult hozzá és itt naponta 250 fejadagot osztottak szét. Az ülés végén szóba került az új zsidótemető kérdése. Az új temetőt valószínűleg a Simándi-uton állítják fel és erre nézve az egyesület megkezdte tanácskozásait a várossal.

URANIA

ARAD LEGOLCSÓBB és LEGMODERNEBB GÉPEK-KEL FELSZERELT HANGOS MOZGOSZÍNHÁZ.

MA, SZERDAN 5, ¼8 és ¼10 órakor
A SZEZON LEGSZEBB ÉS
LEGBAJOSABB VIGJATEKA
1 NAP A PARADICSOMBAN

OTTO WALLBURG, TRUDE von BERUNER, JULIUS FALKENSTEIN, CLAIRE ROEMER.

Délu 4 és 8 órakor 8. — +2 lejes helyárakkal:

A kitaszított bosszúja

Cowboy-színház.

Helyárak: Földszinten: 10., és 13.— lej, emeleten: 20.— lej. Délelőtti Matiné helyárak: Földszinten: 10.— lej, emeleten 13.— lej. Az összes helyek továbbra is számozva vannak.

Társasutazás Budapestre

Sportkirándulás nagy kedvezményekkel az osztrák-magyar labdarugó mérkőzésre. — Jelentkezések kizárólag Künstler Utazási irodában.

Április 30-án zajlik le az osztrák-magyar válogatott csapatok labdarugó mérkőzése, amely alkalomból Temesvárról és Aradról nagy számmal mennek fel Budapestre a labdarugó sport barátai, hogy gyönyörködjenek a két csapat felejthetetlennek ígérkező teljesítményeiben. A temesvári Központi Bank a Hapag aradi képviselőjével: a Künstler Utazási irodával együttesen egy társasutazást rendez fenti alkalomból Budapestre, amely április 29-én, délután 3 órakor indul a gyorsvonattal (külön vasuti kocsiban) és visszaérkezik Aradra május 1-én, hétfőn éjjel. A részvételi díj Arad-Budapest és vissza Budapest-Arad vízzummal együtt 975 lej.

Minden ellenkező értesítések és helytelen információkkal szemben közöljük, hogy az utazás minden körülmények között meg lesz tartva, azon bárki, akinek érvényes utlevele van, résztvehet, s felkérhet a résztvevni szándékozók, hogy utleveleiket és a részvételi díjat még a mai nap folyamán, de legkésőbb csütörtök este 7 óráig a Künstler Utazási irodában adják át.

A Künstler Utazási iroda, amely ezen utazás kizárólagos felvételi helye, garancia arra, hogy az utazás zavartalan lesz és mint ahogy eddigi társas utazással a legnagyobb meglepedéssel bonyolítottak le, úgy ezen kirándulásról is a résztvevők a legnagyobb meglepedéssel térnek vissza. A vízum egyenként 2 havi tartózkodásra is jogosít. Az előrehaladt időre való tekintettel ajánlatos, hogy mindenki még a mai nap folyamán intézze el a jelentkezés kérdését.

— Soffőr-tanfolyam kezdődik, hivatásos és amatőr soffőrök részére május hó 2-ikén a Felső Fa- és Fémipariskolában. Beiratkozni lehet hétköznaponként 4—5-ig az igazgatóságnál.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, idegizgaltnak álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz.

— A lecsuzzott divatkirály. A világ legnagyobb divatszakkértőjének különös bukásáról rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, érdekes színházi beszámolókat, filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, gazdag rejtvenyrovatot és 120 képét talál az olvasó a kitünő képeslapban. Egy szám ára 20 fillér.

— Jó-e a füstölt kutyafül a tüdőgyulladásra? A polinéziai szigeteken élő bennszülöttek furcsa módon gyógyítják magukat, rá megbetegednek, tengeri fürdőt vesznek, ha a fejük fáj, füstölt egeret rágnak, de még furcsább, hogy ha tüdőgyulladást kapnak, akkor füstölt kutyafület esznek. A macskagerinc viszont torokfájásra jó... Ezeket a furcsaságokat Tolnai Világlapja egyik olvasója írja Ausztráliából, mert a népszerű magyar képeslapnak hetenként százan és százan írják meg a világ minden tájáról a legérdekesebb eseményeket és szokásokat.

A magyar népköltészet ünnepe lesz

AZ EGYSZERI KIRÁLYFI

aradi bemutatója
pénteken a színházban.

SPORT KÖZLÖNY

Hatalmas előkészületek az osztrák-magyar válogatott mérkőzésre

A külföld érdeklődése is a vasárnap lebonyolításra kerülő, hatalmas fontossággal bíró osztrák-magyar válogatott viadal felé fordul. A helyzet az, hogy a magyar válogatott a sikeres téli turák, valamint a holland és cseh reprezentatívok felett aratott győzelmei után visszanyerte azt a respekust, amely hosszú évekként üvezte a magyar futballsportot. Ezt a most ujonnan elfoglalt pozíciót az a tény még jobban megerősítette, hogy a magyarok által legyőzött cseh válogatott néhány héttel később megállította diadalutjában a „Wundermannschaft”-ot és ennek még nagyobb nyomatókat ad az, hogy a csehek Bécsben mértek vereséget az osztrákokra.

A két ős-rivális összecsapását „táblás ház” fogja végignézni, ezt mutatja az a budapesti jelentés, amely arról számol be, hogy a mérkőzésre már állóhelyet szerezni is a lehetetlenséggel határos, nem szólva arról, hogy az ülőhelyek már hetekkel ezelőtt elkelték. Tegnap lapszámunkban elsőnek közöltük a magyar csapat összetételét, amely a kapus posztjától eltekintve megnyugtató. A védelem adva volt, a halvesor is sok keresztűzőn átesett triász, amely azonban még megváltozhat. Ugyanis amennyiben Sárosi lába nem jönne teljesen rendbe, akkor ezt a posztot a III. ker. FC Lucz-ca veszi át, így kikerül a csapatból Lázár is, mert a két futballista játéka stílust jelent,

Lucz mellett pedig Lázár nem lenne teljes értékű harcos. Ha Lucz a centerhalf, akkor mellé klubtársa, Magyar kerül. Markos jó formában van, a Cseh—Telesi—Engelhardt belsőtrió a stílust jelenti. Titkos vasárnap pompás játékot produkált.

Az osztrák csapat összeállítása is kész, itt is, mint a magyaroknál, két halveszt bizonytalan. Meisl csapata így fest:

Hiden—Rainer. Sesta—Gall vagy Mock, Smistik vagy Windner, Nausch—Zischek, Wesselik, Sindelar, Schall, Horváth.

Bécsben ezt az összeállítást jónak tartják, a közvélemény csupán Bindert, a Rapid zöltszákját követeli. Meisl bizik a csapatában. Bécsből különben több mint 2500 néző lesz jelen a mérkőzésen.

A mérkőzés fontosságával mind a két tábor számol, mert a külföld véleménye az, hogy a középeurópai hegemonia ezen a meccsen dől el. A magyar csapatnak reménye van arra, hogy ezt a meccset megnyeri.

Aradról különben számosan mennek fel erre a nagyvárdekkességű találkozásra, több ismert sportember szervezte meg ezt a felutazást és a meccslátogatók 50 százalékos kedvezményt kapnak a magyar államvasutakon. Az akció vezetője Székely Mihály kereskedő. Az aradi csoport szombaton délután 3 órakor indul és hétfőn éjjel száll Budapesten vonatra.

Hat aradi játékos a Nyugati Liga válogatottjában

A Nyugati Liga tegnapi ülésén állították össze az Északi Liga ellen április 30-án Kolozsvárott döntő mérkőzésre kiálló válogatott együttest. A válogatás nem sikerült a legjobban, mert figyelmen kívül kellett hagyni a Ripensia és a hainokielőtt Kinizsi játékosait. Az összeállítás hat aradi játékost vesz figyelembe, így a teljes Gloria-védelem (Burdán, Pusztik, Albu), jobbhalfban Szabó János, centerhalf posztján Braun, jobbösszekötőben Dobra, balösszekötőben Walter fog szerepelni. Az Északi Liga válogatottjának rendkívül nehéz dolga lesz Kolozsvárott, ahol Várad és Kolozsvár legjobbjaiból összeállított együttes ellen kell felvennie a küzdelmet.

O Hétfőn a Crisana játszik Aradon, miután a tárgyalások sikerrel biztatnak, a Crisana ellenfele az AMTE lesz.

O NAC—Ripensia mérkőzés kölcsönösségi alapon. A NAC és a Ripensia vezetőségei megállapodtak egy Temesvárott és egy Váradon lejátszásra kerülő barátságos mérkőzés ügyében. A NAC május 14-ikén látogat el Temesvárra, míg a Ripensia május 25-én viszonozza a látogatást. Eddig három ízben találkozott a két kitűnő csapat. Temesvárott a Ripensia, Váradon a NAC győzött, míg Aradon az emlékezetes mérkőzés alkalmával, a NAC került ki győztesként az összecsapásból.

O Román bírók a futballvilágbajnokságon. Az 1934-ben Olaszországban megrendezendő futballvilágbajnokságra Románia a következő bírókat jelentette be: Radulescu, Xifando, dr. Morar és Istrati. — A magyar B. T. ezeket a bírókat jelezte: Biró S., Boronkay, Iváncsics, Klein Árpád és Klug.

O Összel nem sorsolnak, hanem műsort egyeztetnek a magyar profiligában. Magyarország új, eddig még ki nem próbált rendszert léptet életbe. Az eljövendő őszi fordulóban nem sorsolják az ellenfeleket hanem egyeztetik a műsort.

O NEM ENGEDÉLYFZIK A SZEGED FC TEMESVÁRI VENDÉGTÁJÉKÁT. Budapest-ről kapjuk a hírt, hogy a PLASz elhatározta, hogy a két ízben adós maradt külföldi egyesületeket bojkott alá veszik, így már tegnap letiltották a Szeged FC temesvári meccseit, mert a rendező TAC és Kinizsi a legutóbb ottjárt magyar csapatnak, a Kispestnek adós maradt a kötés összegének egy részével. A PLASz határozatáról értesítette is a román szövetséget. Amennyiben a temesváriak nem tesznek eleget fizetési kötelezettségüknek, úgy a vasárnapi és hétfői vendégjátékuk elmarad.

O A Nemzeti győzelemmel kezdte afrikai turáját. A budapesti profiegyüttes Algirban, az Uson nevű csapat ellen 3:1 (1:0) arányban diadalmaskodott. A Nemzeti az első afrikai meccsén jó játékkal mutatkozott be.

Társasutazás Budapestre az osztrák-magyar mérkőzésre. Sportkirándulás nagy kedvezményekkel.

Indulás április 29-ikén, szombaton délután a gyorsvonattal. Visszaérkezés május 1-én este 11.30 órakor Aradra. Részvételi díj III. osztályu gyorsvonattal, külön kocsiban, Aradtól Budapestig és Budapesttől Aradig, a magyar vizummal együtt, 975.— lej

Jelentkezési határidő holnap, csütörtök estig. A kiránduláson bárki résztvehet. Utlevelét és a részvételi díjat sürgősen adja be

Künstler Utazási Irodában Arad, Bulev. Reg. Maria 24.

amely ezen társasutazás kizárólagos felvételi helye. Az utazás minden körülmények között meg lesz tartva.

O Svájci tura a magyar Csikó-csapatnak. A PLASz nyári tura ügyében tárgyal a svájciakkal, erre a turára a „Csikó” csapatot küldené.

O Érdemes volt győzni a Hungáriának. A Hungária játékosainak a diadalmas meccs után ugyancsak kijutott a jóból. Az összműködés személyenként 114 pengőt tett ki, így egy-egy játékos mintegy 3000 lejt kapott. A játékosok tiszteletére Brüll elnök pezsgős vacsorát rendezett, utána további szórakozás: a 20-20 pengőt osztott szét. Érdemes volt győzni...

O Finnország legyőzte Magyarországot. A Finnország, Esztország és Magyarország közötti hármas birkózóversenyt a finnek nyerték. miután 16:8 arányban győzték le a magyar birkózókat. Második helyen a magyarok végeztek, míg az utolsó helyet az esztek foglalták el.

O Az olasz teniszesezők diadalmaskodtak a magyarok felett. Az olasz-magyar Davis Cup rendszerű, barátságos teniszsküzdelmet az olaszok 4:2 arányban nyerték meg.

O Anglia csapata az olasz és svájci mérkőzésre. Az angol futballszövetség technikai bizottsága a következő csapatot jelölte ki Olaszország és Svájc ellen: Hibbs—Goodall, Haggood—Strange, Hart, Copping—Geldard, Richardson, Hunt, Furnes, Bastin. Tartalékok: Cooper, O'Dowd, Nills, Brook. Tehát mégse a fiatalokat küldik a kontinensre!

Mérsékeltlen emelték

az aradi gyógyszerészek és textilkereskedők adóját. — Több iparost magasabb adókat egóriába osztottak be a patenta fixából

Az aradi gyógyszerészek és textilkereskedők adójának megállapítása folyt kedden délelőtt a pénzügyvizsgáztóság első számú speciális adóvizsgáló-bizottságban Halász Ferenc pénzügyi főtisztviselő referálása alapján. A gyógyszerészek képviselőjében Fikker Károly jelent meg. A gyógyszerészek legkisebb adóalapja 180 ezer lej, a legnagyobb pedig 300 ezer lej. Ugyancsak kedden került a sor az aradi textilkereskedők egy részére is, akiknél az új adótörvények értelmében az adóalap minimuma 180 ezer lej, a maximum pedig tegnap 270 ezer lej volt. A pénzügyminiszteri utasítás alapján a bizottság a fentebbi két foglalkozási ágban átlag kb. hat százalékos adóemelés alkalmazott. Halász adófőosztály kijelentése szerint a törvények és rendeletek lehetlenné teszik az adómérsékletet. Szerdán a legkülönbözőbb szakmákból ugyancsak aradi kereskedők járulnak a bizottság elé.

Itt említjük meg, hogy a forgalmiadó-törvény 12. szakasza alapján felülvizsgálják az ipari műhelyek felszerelését és megállapítják az alkalmazottak számát, mert azokat az iparosokat, akik öt lóerejűnél nagyobb motorral, vagy több mint hat szakmunkással dolgoznak, kiveszik a patenta-fixa-kategóriából és beosztják a speciális adóvizsgáló-bizottsághoz, amely tudvalevően minimálisan 225 ezer lej adóalap után veti ki az egyenesadót. A II. számú speciális adóvizsgáló-bizottság kedden is az orvosok adóügyével foglalkozott és a mai kereseti viszonyoknak megfelelően csökkentette a tavalyi adót. Az intellektuális adóvizetésnél ugyanis figyelembe lehet venni a változott pénzügyviszonyokat.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Művészi

gyermekfelvételek készülnek **STOJKOVITS JÓZSEF** műtermében volt Szabadság-tér 16. szám alatt.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az új konverziós törvény főbb rendelkezései

Irta: Parecz György dr.

VI.

Az adósságok kifizetése betétkönyvekkel

Bármely hitelintézet köteles elfogadni a törvény kedvezményelt élvező adósaitól a saját letéti elismervényeit, betétkönyveit stb. az abban írott értékben s a kamatok hozzáadása mellett. Az adós nemcsak a saját nevére szóló, hanem bármilyen törvényes uton megszerzett betétkönyvet stb. felhasználhat, de csak akkor, ha a kifizetendő követelés az illető intézet tárcájában van. (Tehát a visszleszámitolt váltók csak a visszleszámitoló intézet betétkönyveivel fizethetők.) A követelés a betéttel akkor is kompenzálható, ha az intézet a betétek visszafizetésére a Banca Nationala-tól haladékat kapott. Az adós a betéttel való kompenzáció esetén adósságának semmiféle leszállítására nem tarthat igényt.

A váltók kitöltése

Azok a hitelezők, akik abból a célból, hogy adósaik ne részesüljenek a törvény kedvezményeiben, a valóságnak meg nem felelő módon töltik ki a váltókat (pl. a kibocsátás vagy esedékesség napjának megváltoztatása, a váltók antedatált forgatása a törvény hatálya alól kivett személyekre stb.): 1-től 2 évig terjedhető fogházzal büntetettnek.

A kezesek is részesülnek a törvény kedvezményeiben

A mezőgazda adósok kezesei és zsirániai csak ugyanazt az összeget és ugyanolyan feltételek mellett kötelesek fizetni, mint a főadós.

A már létrejött megegyezések érvényben maradnak

Azok a megegyezések, amelyek a hitelezők és az 1932. április 19-i, október 26-i törvények rendelkezéseiben részesülő adósok között az 1931. december 18. előtti adósságok rendezésére nézve létrejöttek, érvényesek maradnak. A hitelezők és az adósok kötelesek ezeket a megegyezéseket végrehajtani, anélkül, hogy a jelen törvény rendelkezéseit igénybe vehetnék.

Egyéb intézkedések

A bíróságok leszállíthatják mindazokat a járulékokat: jutalékokat, adminisztrációs költségeket, ügyvédi munkadíjakat, amelyek a követelés megállapító okmányában szerepelnek, sőt azokat meg is semmisíthetik, ha túlzottnak s nem igazoltaknak találják azokat.

A törvény kihirdetése előtti összes végrehajtási cselekmények, amelyeket a törvény kedvezményelt élvező adósok javaira vezettek, a törvény erejénél fogva megszűnnek, a törvénynek a „Monitorul Oficial”-ban való közzétételének napjától számítva. 1931. december 18. előtti ügyben vagy jogcímen egy hitelező sem fogantatosíthat vagy folytathat végrehajtási cselekményeket az adós ingó- és ingatlan vagyonára, valamint annak jövedelmeire.

Az 1932. április 19-i és október 26-i törvények alapján folyamatban levő szanálási perek megszűnnek, de az ott lefolytatott bizonyítási eljárás eredményei és a per iratai felhasználhatók az új törvény alapján felmerült vitás ügyekben.

A törvény végül amnesztiában részesíti mindazokat a büncselekményeket, amelyeket a törvénynek a parlament elé való terjesztése napjáig a kamattelenes, a konverzióért és a végrehajtások felfüggesztéséért való küzdelemben követtek el.

A törvénynek eddig felsorolt kedvezményekben a mezőgazdasági ingatlanoknak nemcsak tulajdonosai, hanem hasznélvezői is részesülnek.

Az 1932. április 19-i és október 26-i törvények, valamint egyéb törvényeknek a jelen törvénnyel ellenkező intézkedései hatályon kívül helyeztetnek.

E cikksorozat elején megemlékeztünk arról, hogy a mezőgazdasági és városi adósságok rendezésénél a törvényhozónak főleg két szempontot kellett szem előtt tartania: az alkotmány, illetőleg a magántulajdon elvének respektálása és az adósságrendezés általános sága. Az első szempont nem érvényesült kielégítőleg az új törvényben: az ingatlanok értékcsökkenésével indokolt adósságleszállítást ugyan nem írja elő kötelezőleg, hanem indokolt eszközökkel (moratórium, az adósságoknak betétkönyvekkel való fizetése) valósítja meg, az u. n. *abandon*-nak azonban — amelyet a hitelező köteles elfogadni és amely következtében a hitelező telekkönyvileg bekebelezett zálogjogait az adós vagyonának egyötödére elveszti — *alkotmányossága legalább*

is kétségbe vonható. A második alapelv: az általánoság már teljesen érvényesült, mert a törvény kedvezményeiben csekély kivétellel minden ingatlan tulajdonos részesül. A törvényt ezért az első pillanatban a gyakorlati jogászok is megnyugvással fogadták, mert a törvényhozó nem élt a szokott toldás-foldás módszerével (pl. a bélyegtörvény), hanem az előző törvények módosítása helyett, azokat teljes egészükben hatályon kívül helyezte, inkorporálva az új törvényben a hatályon kívül helyezett törvények mindama rendelkezéseit, amelyeket érvényben akart tartani. De levonta a törvényhozó az előző szanálási törvények gyakorlati alkalmazásából is a tanulságokat, amennyiben a törvény kategórikus intézkedést tartalmaz olyan kérdésekre nézve, ahol a régi törvények különböző magyarázatokra adtak alkalmat (pl. földmivelőnek tekinthető-e a városi intellektuel? van-e felfüggesztő hatálya a Banca Nationala-hoz beadott kérvénynek a pénzügyintézet ellen a betétek kiadása iránt indított perre? stb.) Sajnos, a törvény tartalmaz néhány, egyszerűen íráshibának minősíthető súlyos tévedés mellett (pl. a 18. szakasz 4. bekezdése, ahol a régi törvény intézkedését egyszerűen lemásolja, anélkül, hogy azt a többi szakasszal egyeztetné) egy csomó kétségbeesés nem gondolt s szabatosan meg nem szövegezett új intézkedést, ami ismét különböző, sőt egymással teljesen ellenkező magyarázatokat és ingadozó joggyakorlatot fog szülni. Reméljük, hogy ez utóbbi fogyatékoságot a törvényben kilátásba helyezett végrehajtási utasítás ki fogja küszöbölni.

(Vége.)

A romániai gabona előtt bezárultak a külföldi piacok

Megdöbentő adatok az export megszűnéséről. — Amerika el-
árasztja a világot búzával és liszttel

Megdöbentő adatokat közöl most a jól-informált Argus Romániának gazdaságilag elzárt katasztrófális helyzetéről. Az utóbbi hónapokban a kivitel csaknem teljesen megszűnt — írja a lap — a kikötők és a gabonapiacok türesen állanak és csak ritkán fut ki egy-egy áruval megrakott hajó. *Hollandia és Dánia kivételével a többi európai államok elzárták határakat a romániai termékek elől.* Tudvalevően Németország teljes beviteli tilalmat léptetett életbe velünk szemben, Franciaország kontingentálta és megszorította a bevitt, Olaszország hatalmas állami támogatással berendezkedik a belső mezőgazdasági termelésre. A közelebbi államok közül Ausztria legrésztetőbb piaca volt a román gabonának, most azonban nem vagyunk versenyképesek, mert Ausztria a mi gabonánkénál jóval alacsonyabb áron kap árut Amerikából. Anglia csupán ke-

vés kukoricát vásárol Romániában s a többi a tengerentúli államokban szerzi be. A keleti piacokat Afrika látja el mezőgazdasági termékekkel. Egyik legnagyobb romániai gabona-exportőr a következőkben panasolja el a súlyos romániai viszonyokat:

— A világ minden részében vannak ügynökeim, akiknek legutóbb 500 vagon különböző mezőgazdasági cikk elhelyezésére adtam megbízást, de ebből a kvantumból sajnos csak husz vagon birtak eladni. *Amerikában hatalmas gabonakészletek teküsznek, amelyeket a dollár ártolycsökkenése miatt olcsón hoznak forgalomba és gabonával, liszttel elárasztják a világpiacon. Románia képtelen Amerikával versenyezni.* Egyébként is az egész világon túltermelés van mezőgazdasági cikkekben, tíz százalékkal nagyobb a kínálat, mint a kereslet és emiatt komoly zavarok állnak be a terménypiacon.

= **A DOLLÁR ÁRFOLYAMA ARADON.** Tudvalevően több napig tilos volt a Banca Nationala vidéki fiókjainak dollárt vásárolni, mert erre nem kaptak felhatalmazást a főintézetektől. Kedden távirati utasítás érkezett, amely szerint az aradi fiók is effektív dollárt 150 lejért, dollárcekket 151 lejért vásárolhat és az eladást 167 lejes alapon végezheti. Egyébként a zürichi tőzsdén a nyitáskor a dollárt 4.65-tel jegyezték, míg hétfőn 4.72 volt a nyitási kurzus; tehát a csökkenés hét centimes. A keddi zárlat 4.64 volt Zürichben, ami lejárásra átszámítva 151 lejnek felel meg. Aradon a magánforgalomban kedden is 160 lejt adtak a dollárért, de csak kevés kínálat volt.

= **Az utolsó konverziós törvény kedvező hatása Aradon.** Az ország gazdasági ujjáépítése céljából megalkotott konverziós törvénynek már is nagyon örvendetes hatásáról számolhatunk be. Az adósok és a hitelezők régen várták a zilált pénzügyi viszonyok rendezésére szánt törvényt, amely be is tölti rendeltetését: a hitel felélesztését. Az aradmegyei kisbirtokosok sorra keresik fel azokat az aradi intézeteket, amelyekből évekként elzárva hitelt kaptak de az eddigi konverziós tör-

vények miatt nem rendezték adósságukat. Habár ezek a kisemberek még most is moratóriumot élvezhetnének, mégis kijelentették, hogy megtakarított tőkéjükkel inkább kiegyenlítik tartozásukat, mert nem akarnak bizonytalanságban maradni. Ez alapon remélik, hogy egy-két év múlva, ha szükségük lesz rá, újabb kölcsönt kaphatnak. Számosan részleges adósság-elengedési kérelmet is terjesztettek elő, de az intézetek ezeket nem tartották teljesíthetőknél. Örömmel konstataható, hogy a mezőgazdasági adósok és hitelezők között az új törvény rövid idő alatt jelentékeny közeledést fog létre hozni.

= **Az államtól vásárolt aradi telkek értékadója!** azonnal be kell fizetni. A második kerületi adóhivatal főnöksége ezuton hozza tudomására mindazoknak, akiknek a vesztőllyi területen, Óvár-terén, vagy a Postului-uton az államtól kapott, vagy vásárolt háztelkek vannak, hogy azoknak adóját a legsürgősebben fizessék be, mert az adótörvény és a miniszteri utasítások alapján az adófőnökség kénytelen volna a telkeket árverésen eladni. Az üres háztelkek után tudvalevően az értékadó vagy vételár öt százalékát kell adóként befizetni.

Dixelin amerikai autókenőzsirt dobozonként 100.— lej helyett 50.— lejért szállít: **A. Kálmán R.-T., Arad**

KÖNYVEK

Földi Mihály: „A meztelen ember” Monumentális méretű és koncepciójú regény, amely szemébe néz korunk viharzó problémáinak és válságos szereplőinek s drámai meséjével minden figyelmet lebilincsel. Az Atheneum vászonkötésű, 2 pengős sorozatának 18-ik kötete. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál: Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat prospektusát.

Drittes Reich und Europa. Reaktion oder Konterrevolution? Az „Europäische Revue” márciusi gazdag tartalmából kiemeljük: Graf Albert Apponyi Letztes Referat: Die Schwierigkeiten einer europäischen Verständigung. Prinz Rohan: Bericht zur Lage. Schöningen: Möglichkeiten und Ziele neuzeitlicher Agrarpolitik. Egy szám ára előfizetve 60 lej, utánvétellel portóval 15 lej Lepage-nál: Kolozsvár. Különszámok: Die Judenfrage (84 oldal), 10 Jahre Fascismus (100 oldal). Ár ugyanaz.

A német forradalom. Nemzetállam, vagy birodalom. Az „Europäische Revue” áprilisi számának gazdag tartalmából kiemeljük: Rohan: Vom Mythos der totalen Nation im Dritten Reich. Mirgeler: Die politische Front des deutschen Katholizismus. stb. Előre beküldve 60 lej, utánvétellel, portóval 75 lej Lepage-nál: Kolozsvár.

Stine Lujza, Erzsébet, József, Molitörisz Irma, valamint számos ismerős, barátai nevében is, mélységes fájdalomtól megtörtén, de a jószágos Isten szent akaratában megnyugodva, mélyen megtört szívvel, szomorúan jelentik, hogy a felejtethetlen jó testvér, sógoró,

Stine Anna

hosszas szenvedés után, folyó hó 24-én este 10 órakor elhunyt. Hült teteme f. hó 26-ikán délután 5 órakor, Strada Bratianu 2-4. számú gyászházából, a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint fog a helybeli felsőtemetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Pihenése csendes, drága emléke üldött legyen!

Rádió műsor

— Romániát időszámítás. —

SZERDA, ÁPRILIS 26.

Bucuresti. 12: Gramofon. 13-15: Gramofon. 17: Rádiózenekar. 20-30: Theodorescu hegedűművész. 21: Jiano fuvolaművész. 21.30: Könnyű zene. — Budapest I. 10.15: His Master's Voice gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Házikvintett. 4.30: A rádió diákfelőrája. „A föld és a víz harca”. 5: Elbeszélések. 6: Seregély Irma hárfázik. 6.30: „Rádiózás. — 2000-ben”. Zalai Fodor Gyula felolvasása. 7: Magyar nóták. Előadja Komlóssy Emma és Bura Sándor cigányzenekara. 7.45: „A női izlés fejlődése Pesten”. Dr. Jeszenszky Sándor előadása. 8: „A római tiszt”. Földi Mihály novellája. 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „A mosoly országa”. Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. Majd: Bura Károly és cigányzenekara a Metropól-szállóból. — 11.15—12.30-ig: Bura Károly és cigányzenekara a bécsi rádióállomás részére. 11.30—1-ig: Bura Károly és cigányzenekara a berlini rádióállomás részére. — Bécs. 12.30: Szórakoztató zene. 13.40: Friedmann Ignác gramofonlemezei. 16.20: Zongora- és hegedűverseny. 17.55: Hangverseny. 20.40: Bécsi zene. 23.15: Bura Károly és cigányzenekara Budapestről. — Belgrad. 12.05: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 16: Gramofon. 16.30: Népdalok. 17: Harmonika. 17.30: Gramofon. 20.15: Pinto hegedűművész hangversenye. 20.45: Népdalok. 21.15: Rádiózenekar. 23: Cigányzene. — Langenberg. 17.30: Szórakoztató zene. 21.25: Opera- és operett-részletek. 23.30: Cigányzene Budapestről. Leipzig. 13: Zenekari verseny. 21.20: Fuvószene. 22.45: Hangjáték. 23.30: Szólisták. — London Regional. 21: Varieté előadás magyar zenekar közreműködésével. 22: Katonazene. 23.30: Táncczene. Milano. 18: Énekhangverseny. Trieszt: könnyű zene. 20.45: Gramofon. Utána: Táncczene. — Mor. Ostrava. 11.10: Rádiózenekar. 12: Gramofon. 19.25: Rádiózenekar. 20.25: Rádiózenekar. München. 22.20: Közvetítés a magyar. 1936-os berlini olimpiászra válogatott vízipólócsapat és Dél-Németország válogatott vízipólócsapata közötti mér-

közésről. — Prága. 7.15: Zenés ébresztő. 12: Gramofon. 13.10: Gramofon. 17.10: Rádiózenekar. 21.05: Rádiózenekar. — Svájc! Aleman adó. 16.30: Indulók és keringők. 18: Francia gyermekdalok. 22.40: Rádiózenekar. — Varsó. 13.10: Gramofon. 17: Gramofon. 19.25: Táncczene. 21: Kanienska énekesnő. 22.10: Kamarazene. 23.15: Táncczene.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 27.

Bucuresti. 12: Gramofon. 17: Dinicu-zenekar. 20: Popovici-Vergu énekesnő. 20.20: Szimfonikus zenekar. — Budapest I. 10.15: Az 1. honvédegyezred zenekara. 1: Déli harangszó. 1.05: Bertha István szalonzenekara. 5: Pósa Lajosné ifjusági felolvasása. 6: „Föld és pénz”. 6.30: Columbia gramofonlemez. 7: Angol nyelvoktatás. 8: Baranyi János zongorázik. 8.30: Munkásfelőrá. 9: Diszhangverseny a Zeneművészeti Főiskola nagyereméből. Közreműködik Anday Piroska, Németh Mária, Pataky Kálmán, Majd: Rácz Béla és cigányzenekara a Baross-kávéházból. Budapest II. 6—6.30: Kristály gramofonlemez. Bécs. 12.30: Szórakoztató zene. 13.40: Gramofon. 14.10: Gramofon. 16.30: Mandolinzene. 17.45: Könnyű zene. 20.35: Tiroli zeneszerzők művei. 22.35: Balett-részletek. 23.05: Könnyű zene. — Belgrad. 12.05: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 17: Népdalok. 17.30: Gramofon. 20: Rádiózenekar. 23: Szórakoztató zene. — Brüsszel. Flamand adó. 18: Liszt-művek. 18.45: Magyar gyermekóra. Közreműködik Lakos Ilonka, Manolos Éva és Karácsonyi Éva magyar gyermekelőadók és színészek. Heilsberg. 17.30: Szórakoztató zene. 21.05: Operarészletek. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 14.35: Gramofon. 18.10: Beethoven: 2. zongoraverseny, op. 2. 18.40: Kolos énekesnő hangversenye. 19.20: Gramofon. — Leipzig. 13: Dalok. 14.15: Gramofon. 17: Szórakoztató zene. 19.25: Régi japán zene. 21.15: Népies zene. 22.25: Hangjáték. — Milano. 18.10: Rádiózenekar. 20.45: Gramofon. 22: Mascagni: Lodoletta, opera. — Mor. Ostrava. 11.10: Katonazene. 12: Gramofon. 23.15: Gramofon. — München. 16.25: Dalok. 17.30: Szórakoztató zene. 21: Operaközvetítés. — Pozsony. 12.05: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 18.50: Zongoraverseny. 19.30: Foerster- és Dvorzák-dal. 23.15: Cigányzene az Elisabeth-kávéházból. — Róma. 18.30: Zenekari és énekhangverseny.

PILISINÉ

kozmetikai szalonja

Verbos-ház, Minorita templommal szemben.

A le modernebb eszközökkel dolgozik. Megőrzi fiatalágát és szépségét. A szépítő eljárások egész légiója áll ott látogatók rendelkezésére.

1. Szepők eltüntetés.
2. Szemölcs irtás.
3. Archámlasztás.
4. Arcvibrációk.
5. Pattanások eltüntetés.
6. Vörös bőr megzépítése.
7. Száraz, zsíros, színtelen bőr megzépítése.
8. Különlés aropakkolások.
9. Kikészítés uccára és estélyekre.

Tanácsadás díjtalanul bármilyen kozmetikai kérdésben. — **Tanítványok az arcpótlás minden ágában úgy gyakorlatilag, mint elméletileg teljes kiképzést nyernek.** — Olcsó havi fizetéses bérletrendszer.

Külön tisztviselő árak !!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este **10** óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. — Telef.: 151

JELEKEZÉS

„SZERETO HŰ HITVES”, „CELI” jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, kérjük átvenni. 1538

ALKALMAZÁS.

KÖZÉPKORU ASSZONY, feltétlen uri házban, hávezetőnőnek ajánlkozok. Önállóan varrni tud. Esetleg vidékre is megy. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 1581

LAKÁS.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtérrel kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Kétszobás uccai lakás május 1-re kiadó.

Volt Szarvas-ucca 2.

IRODAHELYISÉG: 2 szoba, I. emeleten, főuton, ügyvédnek, orvosnak, esetleg szalonnak alkalmas, kiadó. Str. Horia v. Széchenyi-u. 2. Érdeklődni házfelügyelőnél. 1538

HÁROMSZOBÁS, elő- és fürdőszobás magánház május 1-re kiadó. Megtekint. hető hétköznapokon délelőtt 11-től 1-ig és délután 5-től 8-ig. Érdeklődni v. Mikos Kelemen-ucca 57. 1265

Tavaszi ruhákat, kabátokat legszebben fest, tisztít, valamint gallérokat legolcsóbban fényez 513

KNAPP

v. Waitzer-u. 11. modernül berendezett váll. iroda v. Magyar-u. 10.

VÉTELI ÉS FIADÁS.

FÜRDŐKALYHÁT felfűtésre megvételre keresek. Hoffmann, Bul. Reg. Ferdinand No. 54. 1585

ZOMANCOZOTT, jó állapotú, használt fürdőkádát megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 1587

BIEDERMAYER KREDENC. 6 személyes ezüst evőeszköz. 6 személyes étkező szervice. zongorák. komplett szobaberendezések. ékszerek. fall vitrinek. férfi felöltő. festmények. dísz tárgyak. fall vitrinek. nyest boa. Underwood írógép. varrógép. ezüst girlando. Jólak íszes művek eladására van megbízásom. SALGONE bizom üzlet Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

KERESEK ezüst tálcaikat és különböző ezüsttárgyakat, keleti és helyben készített perzsaszőnyegeket. Biedermayer szalont, vitrineket, márkás festményeket gyári szőnyegeket, szobaberendezéseket, dísztárgyakat stb SALGONF bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

INGATLAN.

Belváros

legforgalmasabb uccájában több üzlettel bíró sarok bérház, 210.000 lei bérjövődellel, mélyen áron alul, 1.150.000 leiért. Külvárosban 4 1/2 kat. holdas tanya-birtok eladó.

Megbízott: Kiss Lajos „URANUL” ingatlanforgalmi irodája, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz. I. 1524

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HALOSZOBÁK új és használt állapotban 3500 lejtől. Ebédlők, modern őr-szobák 7800 (új), Schöberl, Iróasztal 850, Singer varrógépek 900, Előszobafal 350, Garderószekrények, Konyhabutorok 860, Garnitúrák 1-00. Ezüstöt, aranyat, briliánt, szőnyegeket keresünk sürgősen készpénzért.

ZALOGTÁRGYAKRA a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Városi zálogház folyósítja, aranyra grammonkéot 55 — lejt adunk. Az évi kamat csak 18 százalékos, az eddigi 24 százalékos helyett. Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk. Ne fizessen sohol többet 18 százaléknál.

„COMISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. (Dacia mellett.)